Stercore.

Pisistratus tyrannus, eum, qui templum Apollinis ſtercore fœdaverat, vinctum juſſit in via flagris cædi, præcone proclamante: Ille verberibus cæſus interficietur, quòd edictum, ne qui in fano Apollinis ventrem exoneraret, contempſit. *Suid.*

SACRA, QUIA PROFANATA, VIOLATA.

☞ *Vide Tit. præcedentem Inceſtus religioſi.*

Accuſatio Alcibiadis hiſce verbis perſcripta fuit: Thessalus Cimonis filius Laciades, Alcibiadem Cliniæ Scambonidem, quòd adverſus cæremonias, & inſtituta Eumolpidarum, præconum, & ſacerdotum Eleuſinenſium myſteria ſimulavit, & familiaribus ſuis domi ea oſtendit, veſte indutus, quali oſtendit ſacra hierophantes, ſe ipſe Hierophantem nominavit, Polytionem tædiferum, præconem Theodorum Phegæenſem, cæteros ſodales myſtas appellavit, & ſpectatores violatarum dearum Cereris, & Proſerpinæ detulit. Damnaverunt eum indicta cauſa, publicaverunt bona ejus: inſuper ſciverunt, ut omnes ſacerdotes caput ejus ſacrarent. Unam ajunt Theano Menonis filiam Araulenſem plebiſcito interceſſiſſe, ac votorum ſe dixiſſe, non execrationum eſſe ſacerdotem. *Plut. in Alcib.*

Andocydes orator, impietatis accuſatus eſt Athenis, quòd ſacrarum imaginum ornamenta laſciviens conſcidiſſet, itemque initiorum ſacra polluiſſet. Is cùm ſervum ſuum quæſtioni dare poſtulanti accuſatori recuſaſſet, pro convicto habebatur: & pœnas luiſſet, ni ſceleris ſe actores indicaturum promiſiſſet. Quapropter & alios plures, ac patrem etiam Leogoram indicavit. De cæteris ſumptum eſt ſupplicium: Leogoræ venia conceſſa eſt ſpe meritorum erga Rempub. atque etiam (ut opinor) ne pater filio accuſante damnatus videretur. *Plut. in vitis decem Orat.*

Valerius Soranus poeta antiquiſſimus, quòd arcanum nomen Romæ pronunciaſſet, cruci affixus fuit à Rom. Alii ut & Plinius, eum ſubita morte corruiſſe affirmant. Hinc Angerona ſilentii preſes cœli cæpta, cui ante 12. Calend. Januarii Romani ſacra faciebant. *Gyral. Dial. 4. Hiſt. poetarum.*

SIMULACRA.

In vico Arcadiæ Condylea dicta, fanum eſt priſcum Dianæ Condyleatidis. Ibi cùm pueri circa templum ludentes, reperto funiculo, Dianæ ſignum obligato collo per luſum traxiſſent: Caphienses, pueros violati numinis crimine damnatos, lapidibus obruerunt. *Pauſ. in Arcad.*

Stilpo Megarenſis Philoſophus, cùm de Minerva, quæ in templo erat, οὐ θεὸν εἶναι pronunciaſſet, quia hæc Phidiæ ſit, non Jovis opus, ad Areopagitas arceſſitus eſt. Et quanquam rectè ſe locutum eſſe affirmaret, quia reverà Minerva non deus, ſed dea ſit, non placuit iſta collatio. Itaque primo quoque die is urbe abire juſſus eſt. *I. Laertius l. 2.*

Tartari ſuo regi ante ſtationem magnum ſimulacrum honorificè ponunt, cui equos, quos nemo deinde conſcendit, dicant. Mactant etiam animalia varia, quæ combuſtis oſſibus devorant. Huic quiſque præteriens ſe inclinare, ac prævenerari cogitur: quod cùm Michael dux Ruthenorum facere recuſaret, extemplò trucidatus eſt. *Bonfin. lib. 9. Dec. 2.*

FESTA VIOLATA, intermiſſa.

Superſtitiosè urgebant Pharisæi obſervationem ſabbathi, quando videbant Dominum die illo curantem infirmos, *Luc. 6. & 13.* Item quando videbant diſcipulos ejus ſpicas vellentes, & manibus confricantes. *Lucæ 6. Matth. 12. Marci 2.*

Vitellius Pontificatum maximum apud Rom. amiſit, quòd ad xv. Calend. Sextiles cæremoniis publicis in ſacram diem concilium edixiſſet. *Alex. ab Alex.*

DE SUPERSTITIONE JUDICIA, ET * APOPHTHEGMATA.

Cùm portæ Leotychidi proximæ clavem draco circumvolutus eſſet complexus: idque augures affirmarent eſſe portentum: Mihi, inquit, nequaquam, videtur: ſed ſi clavis fuiſſet circumplexa draconem, portentum erat. Lepidè irriſit hominum ſuperſtitionem, qui terrentur his, quæ caſu, nec præter naturam accidunt. Hunc mortalis ingenii morbum alunt augures, arioli, aruſpices, ac divini. Verùm ubi quis ter rectum, & honeſtum inſtituit nefaria conſilia, tum oportebat horrere portentum, & aliquid mali ſequuturum expectare. *Plut.*

Pericles, cùm urgeret belli neceſſitas, Palladis ornamenta vendidit quadraginta talentis auri, & admirantibus ab illo rem ſacrilegam admitti, reſpondit, Ex hoſtium manubiis poſſe illi reddi cultum nihilo deteriorem. *Eraſ. Roter. lib. 8. apopb.*

Idem ad bellum profecturus, cùm ſuam ipſe triremem conſcenderet, ſolis deliquium accidit, tenebræque obortæ in prodigium magnum tractæ omnium animos conſternaverunt. Ibi Pericles cum videret gubernatorem ingenti timore captum, oculis ejus clamydem prætendit, percontatuſque eſt, an horribile aliquid id effectum, aut portentum eo facto putaret; neganti. At quid intereſt, ait, inter iſtas, & has tenebras? niſi quod majus eſt id, à quo illæ ſunt inductæ. *Plut.*

Idem Ægrotans, amico cuidam eum inviſenti oſtendit amuletum collo ſibi circumligatum à mulieribus, addens Peſſimè ſe affectum eſſe, qui talem ſtultitiam in ſe admiſiſſet. *Plut. in Pericle.*

Agesilaus rex, cùm adſtantem aræ Palladis, cui apud Spartanos ab æreo delubro χαλκιοίκῳ cognomen eſt, ut bovem immolaret, momordiſſet pediculus, non adverſatus eſt, ſed arreptum palàm omnibus occidit: per deos inquiens, equidem inſidiatorem lubens, vel in ipſa ara videlicet declaravit animum, nec inepto pudori, nec ſuperſtitioni obnoxium. *Plut. in Lac.*

Philippus quidam erat profitens Orphei myſteria, & his alios initiare ſolitus: is cùm eſſet extremæ paupertatis, tamen apud Leotychidam dicebat, eos, qui apud ipſum Orphei ſacris initiati eſſent poſt obitum fore beatos. Quin igitur, inquit, Agesilaus ò demens, quam ocyſſimè vitam abrumpis, ut deſinas infelicitatem tuam, ac inopiam deplorare? O animum ab omni ſuperſtitione liberum! Poſt hanc vitam felices erunt, qui hic piè, juſtèque vixerint, non qui fictis Ethnicorum ceremoniis fuerint initiati. Hoc perſuaſum erat Lacedemoniis, qui hic piè vixiſſent, eos obitu fieri divos. *Plut. in Lac.*

Epaminondas cùm aliquoties ad hoſtem cum copiis accederet, & tonitru extitiſſet: interrogantibus ſuis, quid ſignificari eo tonitru putaret, reſpondit, ſuperſtitionem eorum irridens: Deum attonitos reddidiſſe hoſtes, ſtuporemque iis injeciſſe, qui cùm propè apta loca eſſent, iniquo loco caſtra ponerent. *Plut. in apopb.*

Lucullus, cùm in Armeniam cum decem millibus armatorum, & mille equitibus adverſus Tigranem tenderet, centum quinquaginta hominum millia habentem in exercitu, pridie nonas Octobris, quo die priùs Scipionis copiæ deletæ fuerant, quodam admonente, quòd Romani diem illum, ut nefaſtum, & inauſpicatum metuerent: Ergo inquit, hodiè alacriter pugnemus, ut hunc quoque diem ex nefaſto, funeſtoque Romanis hilarem, & auſpicatum reddamus. *Plut. in Rom. apopb.*

M. Crasso conflicturo cum Parthis, extra è manibus deciderunt: hoc tum cæteris, ut inauſpicatum interpretantibus, ac prælium diſſuadentibus: Hujuſmodi, inquit, incommoda multa nobis ſenectus adfert: at arma tamen nunquam è manibus ceciderunt. *Plut. in Craſſo.*

Verùm illud Catonis admodùm ſcitum eſt, qui mirari ſe ajebat, quòd non rideret aruſpex, aruſpicem cùm vidiſſet. Quota enim res quæque evenit, prædicta ab illis? aut ſi evenit quippiam, quid adferri poteſt, cur non caſu evenerit? *Cic. l. 2. de Divinatione.*

Alphonsus cùm triumphalem currum aſcenderet, non defuerunt, qui admonerent, ut triumphantium more vultum minio illiniret. Verùm rex cùm hoc contemneret, dixiſſe fertur; minimum Baccho ſoli convenire, qui non ſolùm triumphi, ſed vini etiam repertor extitiſſet. *Ant. panorm. de reb. geſt. Alphonſi.*

Pythagoras dicebat, ſacrificia ſtultorum ignis eſſe alimenta, eorumque anathemata victum ſacrilegis ſuppeditare. *Stobæus ſerm. 4.*

Demonax accuſatus, quòd nunquam ſacrificaſſet Minervæ: Nunquam, inquit, exiſtimavi illi meis victimis opus eſſe. Notans ineptam vulgi ſuperſtitionem, qui putabat deos hoſtiarum nidore delectari. *Eraſ. l. 8. apopb.*

Idem cuidam dicenti, Eamus in Æſculapii templum, ò Demonax, pro filii ſalute deprecaturi Deum: Adeò ne, inquit, ſurdaſtrum exiſtimas Deum, ut nos niſi in templo non ſit auditurus. *Eraſ. lib. 8. apopb.*

Supplicatio.

DEFINITIO, & ETYMOLOGIA.

Supplicatio ἱκεσία Græcè, eſt humilis deprecatio, cum aliqua ſui ſubmiſſione facta, non enim hic ea voce utimur, prout ſignificat devotionem animi, qua in gratiarum actionem populus pro re aliqua majoris momenti à Deo impetrata, illi ſe dedicat, cultumque exhibet. Quales ſupplicationes τρόπαια Græci vocant, earumque meminit *Cic. in Catil. & Cæſar. lib. 4. Bel. Gallici.* Neque etiam ſupplicationes hic accipimus, ut idem ſunt, quòd Proceſſiones ſacræ apud Catholicos, jam enim de illis egimus in loco de Proceſſionibus.

SUPPLICARE. SUPPLICATIONES FACERE. IN GENERE. QUOMODO.

Apud Assyrios ſupplicis formam indicat, ſi quis curvatis membris, humumque cultu penè contingens, manus poſt tergum connexerit. *Cælius lib. 15. cap. 18. A.L.*

Narrat *Plut. com. de 1. Frigido*, morem fuiſſe apud Persas, ut ſupplex in fluvium deſcenderet, ignem geſtans, minitans, ni conſequeretur, quæ petebat, ſe ignem miſſurum in aquam. Atque ad eum modum impetrabat quidem, quæ rogabat, ſed mulctabatur, quòd minatus eſſet ſe facturum id, quod eſſet contrà rerum naturam. Nam aqua hoſtis eſt ignis, eumque ſemper extinguit. Id ſupplicandi genus apud barbaros maximum habebatur, & in quo non eſſet fas recuſare, quod petebatur. *Eraſ. in Adagiis.*

Darius Perſarum rex, accepto nuncio Sardes captas, incenſaſque ab Athenienſibus, atque Jonibus, arcum popoſciſſe dicitur, eoque ſumpto ſagittam, quam impoſuerat, in cœlum excuſſiſſe, & dixiſſe: O Jupiter, contingat mihi, ut Athenienſes ulciſcar. Atque hæc locutus, cuidam famulorum præcepit, ut ſibi ſemper appoſita cœna, ter diceret: Here, memento Athenienſium. *Herod. l. 5.*

Ἐπὶ βύρσης καθέζεσθαι. In corio ſedere. Moris apud Scythas fuit, ſi quis ab alio injuria afficeretur, quam ulturus ſe adverſario fore parem non putaret, ut bove immolato, carnes in fruſta conciſas elixaret, & corio humi extento inſideret, manibus in tergum rejectis, quo nullum eſt apud Scythas majus ſupplicandi genus. Qui verò volebat, parte carnium accepta, & dextro pede corio inſiſtens, ſe pro virili opem ei laturum pollicebatur. Eſtque id ſanctiſſimum jusjurandum. *Suidas, & Herod.*

Apud Græcorum antiquiſſimos, in ſupplicando oleæ ramum, velamenta ſupplicum offerre uſurpatum fuit. Spartanis cruda exta in manibus obtuliſſe. Apud Scythas, & Latinos populos ſupplicem ad Veſtam, ſive Larem ſedere tacitum, abjurationis, & maximum ſupplicandi genus notabatur: ſicut Græcis humi inter cineres conſidere ad ignem; erat autem Veſta, ſacrificalis ara inprimis ingreſſibus, & ſpatiis domorum erecta: unde & Veſtibulum dici videtur Latinis: Erat Macedonum mos, ſi quid ſuppliciter expoſcerent, ſeminudos, & interiori tantùm amictos tunica, obteſtari: quod à Romanis quoque uſurpatum meminimus, ut nudo pectore, & dejecta toga ab humeris, deprecentur genu nixi, nonnunquam humi dejecti, quæ infima obteſtatio putabatur. Siculorum verò, & Græcorum invaluit mos, ſqualida veſte, capillo, & barba promiſſa, illuvie, & ſqualore obſitos, ad miſerationem adducere. Pedibus quoque obvolvi, & humum verrere crinibus, aut paſſis, protenſiſque manibus obteſtari, præcipuum ſupplicandi genus fuiſſe multi prodiderunt. Sicut manus in cœlum tendere, à diis opem expoſcere, vel pulverem crinibus ſpargere, intimum doloris ſignum notabatur. *Cælius l. 15. c. 18. A.L. & Alex. l. 2. c. 19.*

Veteribus Græcis recepti fuit moris, ut ſupplicantes caput, dextram, genua ejus, cui ſe ingererent ſupplices, contingerent: nec totum tamen caput, ſed mentum modò, ut ſtatuere Homerus videtur, vel barbæ meditullium, quod probat Euripides Mentum dextra, genua ſiniſtra. *Plin. l. 1. c. 45.* Id quidem διὰ ἡγεμονικὸν, quia ſit in nobis pars ea principalis, Dextram verò, διὰ τὸ πρακτικὸν, quoniam ibi maxima inſit ad agendum facultas. Genua propter motus, & progreſſionis neceſſitatem. Tria verò hæc ſymbolicè, conſenſum, actionem, progreſſum ad ea, quæ peterentur, præſtanda, complecti videntur, & veluti οἰωνισμοὶ τῆς ἱκετείας τέλους, id eſt, auguria finis ſupplicandi. Siniſtram certè attigiſſe, omninoſum cenſebatur, id eſt, δυσοιώνιστον: quando, & improſpera vocabant σκαιὰ καὶ ἐπαρίστερα: bona verò, & fortunata δέξια: *Cælius lib. 15. cap. 18. Antiq. lect.* vel certè, ut oſtenderent, in amplexandis genibus ſuam humilitatem, & miſeriam, auxilio, & ope aliena egentem. Attrectando autem mento, ſive barba, & prenſanda dextra implorare inſinuarunt, tum prudentiam ejus (quæ in capite reſidet: nullam autem capitis partem commodius tangere poterant, quàm mentum) ut ſibi conſilio adeſſet: tum juſtitiam in tribuendo cuique, quod ſuum eſt, cujus fundamentum eſt fides, fidei autem ſymbolum dextera: qua etiam opus facere, & auxilium ferre conſuevimus. *Euſtat. Iliad. α.* Hecuba Euripidis illud Ulyſſi præfracto obiicit, quod dextram occuluerat, præciſa ſpe veniæ omnis. De genibus, quòd ea ſupplices attrectabant, multa fit apud auctores utriuſque linguæ mentio: certè miſericordiæ ſedem in genibus conſecratam fuiſſe à vetuſtate memorat Servius, quod diſertiſſimè his verbis extulit *lib. 11. cap. 45. Plinius*: Hominis (inquit) genibus ineſt, & quædam religio, obſervatione gentium: hæc ſupplices attingunt, ad hæc manus tendunt, hæc ut aras adorant: fortaſſis, quia ineſt iis vitalitas, quippè quorum inanitate perfoſſa ceu jugulo, ſpiritus fugiat.

Crates Thebanus philoſophus, cùm pro quodam ſupplicaret, gymnaſii principi, procumbens attigit coxam illius loco genuum, Indignanti gymnaſiarcho: Quid, inquit, annon hæc æquè tua ſunt, ac genua? *Laertius l. 6. cap. 5.*

Fuco Andegavenſis Comes, poſtquam vivens Comitatus honorem filio Gaufredo tradidit, armis poſteà, laboreque magno, quia acerbè populis imperabat, honore eum dejecit, nec tamen multò pòſt reſtituit. Nam filius agnita culpa ad fratrem venit, jumentariaque ſella in integrum recepta, patris pedibus obvolutus veniam petiit. *Fulgoſus lib. 5. cap. 9.*

Gulielmus quidam Normannus, cùm Roberto Normannorum Duci rebellaſſet, fame compulſus, occurrit principi ſuo nudis pedibus, ſellam equeſtrem humeris bajulans. Is erat tum ſatisfactionis ritus ſubſtitutorum. Placatus Dux eum admiſit in gratiam precantem, ac pœnitentem. *Crantz. lib. 3. Norvegiæ, cap. 23.*

Cùm interceſſore Uladiſlao II. Boemiæ rege Fridericus I. Imperator Mediolanensibus obſeſſis pacis conditiones dediſſet, eaſque populus acceptaſſet: duodecim urbis Senatores in caſtra venere pœnitentium habitu, ſaccis induti, pedibus nudis, facie, & barba ſqualidi, ſtrictoſque ſinguli enſes collo ſuo ſuccollantes, quaſi ſtatim decollandi, in genua procubuere, collaque velut ad feriendum porrexere, diuque ſic adgeniculati, proſtratique jacuere, antequam Cæſar claves portarum urbis ab illis reciperet: detinuitque eoſdem in caſtris, donec ipſe triumphantium more urbem ingrederetur, Senatoribus ceu captivis ante currum actis. *Dubravius lib. 12.*

Cùm Ferrariam urbem Veneti armis occupaſſent, Clemens V. Pp. Venetum nomen gravi anathemate inſectabatur. Profectus eſt ad eum publico nomine Franciscus Dandulus orator, & cùm aliquoties ab ipſius conſpectu reiiceretur, nova arte ad prandentem Pontificem in palatio quadrupes acceſſit, ferrea collo injecta catena, flexo quantum potuit in terram capite, ſupplex petens, ut Veneto Senatui veniam daret. Admiratus Pontifex rei novitatem, complexus hominem: Cape, inquit, exhibiti pudoris à me veniam, Ducique tuo, & Senatui ſcribito meo nomine, ſolutos eos mea omni poſthac execratione, chariſſimoſque mihi ſemper ab hoc die futuros. *Egnat. lib. 4. cap. 5.*

QUI QUIBUS supplicarint.

Pontifices Regibus.

Totilæ Gothorum regi, Roma proditione occupata, ad Vaticanum occurrit PELAGIUS Pp. sacris indutus, evangelia Christi bajulans, & genibus nixus misericordiam implorabat. Num tandem, inquit rex, Pelagi, venis supplicatum? At ille. Quando superna majestas te mihi, populoque dominum imposuit, supplicare pro hoc grege populi non erubesco, Parce, miserere. Motus rex jussit gladios recondi, neminem deinceps jugulari. Prædam militi permisit, corpora libera esse mandavit. *Crantzius l.3. Suevicæ c.12.*

Ea tempestate, qua Attila Italiam invadebat, JOANNES Ravennatium antistes, Ariana perfidia infectus, qui se Pontificem cum duodecim Cardinalibus Romano more dixerat, & ad sustentandam dignitatem multum auri conjecerat, infulatus pontificio habitu, cum universo collegio sacerdotum adventanti Attilæ occurrit, procidit ad pedes hostis, patriæ ruinam deprecatus. Deinde monuit regem, ut opinionem in fide suam ultrò sectaretur, & in ceteros Christianos irrueret: quod si faceret se operam daturum, ut sine ullo periculo Italiam pariter, & Africam subjugaret. Attila magis Imperii spe, quàm fidei gratia exoratus, respondit humanitatis, & dignitatis simul habendam esse rationem. Proinde se oblata deditione ita contentum, ut calcanda portarum ostia in limine deponantur, honorificus, ac tutus sibi, suoque exercitu aditus pateat. Ravennates crates fractos continuò, ferreosque postes humi, ac in limine deposuere, liberum cum maxima humilitatis, ac fidei ostensione fecere aditum. Attila exercitum per mediam urbem sine alicujus detrimento traduxit, & pro arbitratu suo in urbe mansit. *Bonfinius l.6. Dec. 1.*

Pontifices Pontificibus.

JOANNES XXIII. Pp. à consilio Constantiensi pontificatu dejectus propè Heidelbergam longo tempore captivus detinebatur. Tandem Florentiam ad Martinum V. successorem venit: & eundem suppliciter exosculato pede audientibus omnibus, ut verum Pontificem, & Christi vicarium canonicè electum, salutavit. Martinus vicissitudine rerum humanarum motus, eum post aliquot dies in numerum Cardinalium recipiens Episcopum Tusculanum creavit: atque deinceps in eo habuit honore, quos reliquos Cardinales, tam publicè, quàm privatim. *Platina.*

Imperatores, Reges, Pontificibus, Episcopis, Monachis.

Zonaras refert, ARCADIUM, & HONORIUM Impp. fratres misisse ad Arsenium olim præceptorem suum, qui tum exulabat, ut eis delicta condonaret: Arcadium ob insidias, quas ei tetendisset, totius Ægypti vectigalia unius anni pro munere obtulisse. Quæ quidem Arsenius respuit, tanquam homini mortuo mundo pecunia esset inutilis. *Cuspin.*

THEODOSIUS Magnus contra Maximum tyrannum movens, Thessalonicæ septem millia hominum in theatro barbara crudelitate interfici curaverat. Victo Maximo, quia hostes in acie straverat, tandiù se à sacramentis abstinuit, donec filiorum adventu Dei gratiam erga se vigere perspexit. Postquam autem venit Honorius filius Constantinopoli, tum Mediolanum processit. Eo verò adventante, Ambrosius episcopus secessit Aquilejam, ne necessariò aut infamen ejus perfidiam, ac crudelitatem Thessalonicensem turpi silentio comprobaret, aut iram ejus justa objurgatione accenderet, quemadmodum ipse epistola ad eum scripta ostendit. Post triumphum inde Romæ actum, cùm Theodosius in Paschate ad templum religionis gratia perrexisset, Ambrosius episcopus, raptim ad fores occurrit, eumque ut hominem nefarium ab ingressu ecclesiæ repulit, & piorum communione dejecit, eo nomine, quod se contra fidem episcopis datam innoxio civium Thessalonicensium sanguine maculasset, neque eam labem aliquo adhuc, ut par erat, piaculo publicè diluisset. Theodosius lacrymis perfusus, nullam vim fecit, sed domum se mœstissimus retulit. At verò postquam Natalitia Domini accesserunt, cùm per octo menses communione privatus vixisset, iterum cupidine templi adeundi flagrabat: sed spectatam Ambrosii severitatem formidans, propiùs accedere non audebat. Qua re animadversa, Rufinus, qui apud illum plurimùm valebat auctoritate, negotium Ambrosii placandi suscepit, atque illo convento, justum Imperatoris desiderium permonstravit, eumque, ut aliquando tandem de pristina sententia cederet, atque ipsum Imperatorem in gratiam ecclesiæ reciperet summis precibus obsecravit. Quas Ambrosius eadem, qua antè, constantia respuit, ac se ante millies mortem oppetiturum, quam tantùm dedecus in ecclesia permissurum, respondit. Hoc audito, Theodosius accessit, & cùm Ambrosium, qui in Salutatorium venerat, pervenisset, ad pedes procubuit, rogans, ut se vinculo ecclesiæ solveret, ac sibi pœnitenti aditum templi concederet. Interroganti verò Ambrosio, quo se pœnitentiæ genere expiaturus esset? ei respondit, quod tu injunxeris. Tum Ambrosius piaculum imposuit, atque illum sese præsente, ac flente populo expiantem, ecclesiæ communioni restituit. Hunc in modum de pœnitentia Theodosii scripsit in *S. Ambrosi. Paulinus*, itemque *D. Augustinus Hom.* 32. Deus, inquit, voluit, ut Theodosius Imp. ageret pœnitentiam publicam in conspectu populi: maximè, quia peccatum ejus celari non potuit, *& lib. 5. de Civit. Dei*: Quid fuit Theodosii religiosa humilitate mirabilius, quando in Thessalonicensium gravissimum scelus, cui jam, episcopis intercedentibus, promiserat indulgentiam, tumultus quorundam, qui ei cohærebant, vindicare compulsus est? & ecclesiastica coercitus disciplina sic egit pœnitentiam, ut Imperatoriam celsitudinem pro illo populus orans magis fleret videndo prostratum, quam peccando timeret iratum? Addidit etiam edictum in eandem sententiam, atque illud Valentiniani: Ne capitales pœnæ ab Imperatore injunctæ nisi post triginta dierum spatium sumerentur. *Sigonius lib. 9. Imp. occid.*

HENRICUM IV. Imper. Gregorius VII. Pp. anathematis fulmine eò redegerat, ut Augustæ ad causam dicendam se compariturum promitteret, & ibi celebri conventu habito grave ipsum Pontificis judicium subiturum, quòd si ante annum anathemate non esset solutus, ne ampliùs repetere regnum posset, interim abstentos omnes à se abire juberet, ac Spiram exercitu dimisso secederet, ibique uno Virdunensi Episcopo, & paucis ministris, quos principes ipsi probassent contentus vitam privatam traduceret. Henricus in summum discrimen amittendi regni adductus, omnemque suam salutem in eo positam arbitratus, ut ante annum anathemate solveretur, simulque metuendum ratus, ne si se Augustæ infensis judicibus, ac multò infestioribus accusatoribus traderet, annus ipse ante absolutionem efflueret: propè Canussium venit, anno 1077. ubi Pp. agebat, apud Mathildin Comitissam, ejusque intercessione usus paratum se Augustæ causam dicere asseruit, modò in præsens anathemate liberaretur. Vix tandem Gregorius auctoritate, & precibus Mathildis, & cæterorum, qui aderant, victus: Si ex animi, inquit, sententia pœniteret, coronam, & reliqua insignia in argumentum veræ pœnitentiæ tradat, & se post tantam contumaciam regio nomine, & honore posthac indignum profiteatur. At cùm hanc etiam sententiam, tanquam nimis duram, ut temperaret, Mathildis, cæterique petissent, tandem exoratus: Propè, inquit, accedat, & culpam, quàm imperium detrectando adversus Apostolicam sedem contraxit, decretis ejus obtemperando expurget. Accessit ergo propiùs, ut jussus erat Henricus, atque intra secundùm murorum ambitum (nam triplici oppidum cingebatur) receptus, extrà omni comitatu relicto, regium cultum abjecit, ac sine calceis sæviente hyeme jejunus usque ad vesperam responsum Pontificis expectavit. Quo non reddito, idem secundo, & tertio die fecit. Quarto demum Gregorius constantiam hominis admiratus, ac certè eum pœnitere ratus, simulque aspera hominum adversùs se convitia veritus, in conspectum admisit, v. Kal. Tum res ita convenit, ut Henricus anathemate solveretur, ac se die, & loco, quem Gregorius constituisset, in communi Germanorum principum conventu in judicio sisteret, & criminibus, quæ obiiciebantur, ipso, si ita è republica fore videretur, quæstionem exercente Pontifice, responderet, atque extremo illius judicio staret, nullam in perpetuum à quoquam hujus vindictam injuriæ exacturus, interim omnia regiæ dignitatis ornamenta deponeret, ac de rebus publicis nihil pro suo jure statueret: omnes eos, quorum consiliis se, remque publicam perdidisset, à sua in perpetuum familiaritate depelleret: qui sacramentum ei dixissent, religione omnes exolveret. Quod si regnum tenuisset, semper Pontifici se obsequentem ad contractas in ecclesia labes delendas præberet. Siquid horum fefellisset, irrita hæc noxæ absolutio esset, neque ultrà pro asserenda innocentia sua judicium impetraret, principesque Germanici religione jurisjurandi soluti alium substituere Regem possent. Has læto animo conditiones sacramento interposito Henricus accepit. His confectis Gregorius Henricum ad pedes projectum, ac misericordiam pontificiam implorantem, anathemate liberavit: ac protinus ad rem divinam faciendam se contulit: Inde ubi sacram oblationem confecit, Henricum cum omnibus, qui sacro adstabant, ad aram accedere jussit, præferensque manu augustissimum corpus Domini, quandoquidem sese illi ob multa crimina suspectum esse scire, non humano, sed divino judicio se innocentiam suam declaraturum asseruit, partemque Dominici corporis de more comedit. Quo facto cùm populus, qui aderat, laudans Deum, innocentiæ ejus sæpe ingeminatis esset vocibus gratulatus: tandem impetrato silentio regem ad residuam Dominici corporis partem, sumendam, & ad eorum, quæ obiiciebantur, criminum suspicionem eximendam invitavit. Ad hæc ille nec opinata re perturbatus æstuare, tergiversari, & cum suis familiaribus à multitudine segregatus, quemadmodum tam horrendi examinis necessitatem evaderet, rationem inire. Collecto inde animo dixit, se ut hoc faceret, haudquaquam in animum inducere posse, quòd amicis suis inconsultis, & absentibus accusatoribus, inanis, atque exiguæ fidei futura esset, quæcunque pro probanda innocentia sua à se suscepta satisfactio esset: proinde enixè illum orare, ut rem integram ad conventum futurum reiiceret, atque ibi citatis accusatoribus, & cognitis ex lege criminibus, huic controversiæ modum imponi permitteret. Huic responso acquievit Gregorius, & sacrificio expleto regem convivio excepit: ac diligenter de omnibus rebus, quas eum agere oportebat, edoctum cum pace dimisit, *Sigon. lib. 8. Imp. occid.*

Reges Regibus.

Nero Cæsar TYRIDATEM Armeniæ regem magnis pollicitationibus solicitatum, cùm destinato per edictum die ostensurus populo propter nubilium distulisset, produxit, quo opportunissimè potuit: dispositis circa fori templa armatis cohortibus curuli residens apud Rostra triumphantis, habitu, inter signa militaria, atque vexilla & primò per devexum pulpitum subeuntem admisit ad genua, allevatumque dextra osculatus est: deinde precanti, tiara deducta, diadema imposuit, verba supplicis interpretata prætorio viro multitudini pronunciante. Perductum inde in theatrum, ac rursus supplicantem juxta se latere dextro collocavit: Ob quæ Imperator consalutatus, laurea in Capitolium lata. *Suet.*

Duces Militibus.

AGATHOCLE Siciliæ tyranno in Africa contra Carthaginenses præclarè gerente, Lyciscus ducum unus ad cœnam vocatus, vino postquam incaluit, in Agathoclem maledicta conjecit. Ea Agathocles quidem toleravit, sed Archagatus F. eum pilo trajecit. Exercitu Archagathum ad supplicium poscente, Agathocles exuta purpura, indutaque vili veste, commemoratis rebus à se anteà gestis, paratum se esse ait mortem oppetere, si id milites expedire censerent. Moxque ensem tanquam seipsum jugulaturus strinxit. Exercitus eo motus, filium patri condonavit. *Diod. l. 20.*

Hostibus.

☞ *Vide Tit. Pax temerè repudiata, quatenus suppliciter pacem petentium exempla continet. Item Clementia erga hostes in potestatem redactos.*

Apud Homerum Iliad. ω senior PRIAMUS supplex fieri cogitur in genua abjectus Achilli, qui Hectorem interfecit, ut redderet cadaver Hectoris, quare inquit ibidem Priamus:

ἔτλην δ' οἷ' οὔπω τις ἐπιχθόνιος βροτὸς ἄλλος,
ἀνδρὸς παιδοφόνοιο ποτὶ στόμα χεῖρ' ὀρέγεσθαι.

THEMISTOCLES Athenis pulsus ad Molossorum regem fugiens, hostem existentem, in lare tacitus consedit. Ab eo digressus, ad ipsum Xerxem Persarum regem profugere cogitans, primum Artabanum convenit tribunum militum, ostenditque, Græcum se esse: velle autem cum rege maximis de rebus, & de iis, quæ potissimùm eum solicitent, agere. At ille, non nisi adorato rege, ei aditum patere: Quod cùm se facturum promptè Themistocles ostenderet, tum Artabanus: At quemnam ex Græcis referam venisse? neque enim vulgaris hominis præ te fers ingenium. Cui Themistocles: Id Arthabane prior rege audiet nemo. Introductus ad regem est, eoque adorato constitit tacitus. Imperavit interpreti rex, ut quæreret qui sit. Rogante interprete, respondit. Adsum tibi, rex Themistocles ego Atheniensis exul, quem Græci persequuntur. Orationi etiam suæ divinum ostentum, quod fuerat ei in Nicogenis ædibus oblatum, subjunxit: & Jovis Dodonæi oraculum, quod ad cognominem Deo pergere jussus, conceperat animo remitti se ad illum. Magnum enim utrumque, & esse & dici regem. Postquam dicendi finem fecit, nihil ei respondit Perses, quamvis animos ejus stuperet, & audaciam: sed apud amicos eum fuisse sibi ipsum gratulatum, ut de fortuna sua adeò secunda, precatumque Arimanium, hostibus suis semper daret eam mentem, ut præstantissimos de medio sui summoverent, Diis ferunt sacrificasse, inde mox convivium iniisse, ac præ gaudio nocte in medio summo ter exclamasse: Themistoclem habeo Atheniensem. Ubi illuxit, & in conspectum regis venit, & denuò eum adoravit, Rex salutatur, appellavitque eum benignè: Ac jam tibi ipsi, inquit, ducenta talenta debeo. Cùm enim temetipse adduxeris, meritò, quod in caput tuum fuit pronunciatum præmium te ducenti, feres. Multò his plura promisit ei, eumque confirmavit, atque liberè jussit, ut diceret de rebus Græcorum, quæ visa essent. Cui responsum Themistocles reddidit, sermonem hominis instar esse pictorum stragulorum. Nam ut hæc, ita illum aperire expansum imagines, contractum tegere, & depravare. Itaque esse tempore sibi opus. Capto ea similitudine rege, & ut sumeret imperante, annum postulavit. Intereà lingua Persica abundè percepta, appellavit per se regem. *Plut. in Themist.*

Bœotii adjunctis sociis Locris, & Phocensibus in Peloponesum contra Spartanos proficiscebantur, ducibus Epaminonda, & Pelopida, quibus reliqui Bœtarchi ductum belli ultrò concesserant, ob prudentiam militarem, & singularem fortitudinem. Cùm verò prope Arcadiam venissent eis obviàm, processit universus populus Arcadum, Eleorum, & Argivorum, & cæteri socii omnes, congregatisque plus 50000. duces eorum habito consilio decreverunt rectà Spartam invadere, & universam Lacedæmoniam depopulari. LACEDÆMONII, cùm multos in Leuctrica clade amisissent, non paucos etiam ex aliis pugnis desiderarent, breviter planè exiguum numerum civium bellatorum haberent: ad hæc cùm ex sociis alii defecissent, alii ad inopiam virorum maximam essent redacti: coacti sunt ad Atheniensium opem confugere: quibus triginta Tyrannos præteritis annis obtruserant, urbis mœniatæ dicare prohibuerant, quorumque urbem à fundo evertere, & Atticam vastare voluerant. Nam necessitate, atque fortuna nihil est valentius, quæ docuerunt Lacedæmonios etiam infestissimis hostibus se supplices abiicere. Populus ergo Atheniensis, cùm esset magnanimus juxta, & facilis, Thebanorum vires non reformidavit, & Lacedæmoniis de libertate periclitantibus suppetias tulit: & duce electo Iphicrate, misit juvenum pugnatorum duodecim millia. *Diod. lib. 15.*

C. MARTIUS Coriolanus ad Volscos fugiens, supplicum more ad Larem consedit Volscorum Regis. *Plut. in Coriol.*

LOCRENSES à Q. Pleminio proprætore crudelissimè tractati legatos decem squallore, & sordibus obsitos, ramosque olivarum Græcorum ritu manibus gestantes, ad consulum conspectum miserunt, coram quibus in comitio fortè sedentibus, cùm flebili lamentatione humi procubuerunt, Locrensesque, & à Pleminio & Romanis militibus passos esse dixerunt, quæ ne Carthaginenses quidem Romanus populus pati velit. Legati Locros missi ad causam cognoscendam. Pleminius, cum aliis triginta sacrilegii sceleris convictus, damnatusque est. *Sabell. lib. 5. cap. 5.*

CHONODOMARIUS Alemannorum Rex à Jul. Cæs. ad Argentoratum captus, primùm se inclinavit, deinde humi suppliciter fusus veniam petiit, ac bono esse animo jussus est. Inde ductus ad comitatum Imperatoris, missusque exinde Romam, morbo veterni consumptus est. *Sig. lib. 6. Imp. occid.*

Mediolano ab Frider. I. Imp. everso, BRIXIANI legatos

ad eum miserunt, qui nudatos tenentes gladios pacem supplices peterent. Data est ea lege, ut muris dejectis, fossisque completis præfectum se acciperent, & certam pecuniæ summam persolverent, ac secum expeditionem Romanam, Apulamque susciperent. *Sig. lib. 13. regni Ital.*

Pueris.

Iphigenia supplex apud patrem Agamemnonem, mactationem deprecatur, *apud Eurip. in Iphig. Aliud.* Ad extremum quoque ad fratrem Orestem etiamnum infantem conversa, patheticè admodum inquit: O frater, pusillus quidem tu auxiliator amicis, at tamen cum lachrymis supplex fias patri, tua soror ne moriatur.

Filii Parentibus.

Cùm Alfonsus Rex Castulonensis Ferrando majori filio cum suis liberis post se regni successionem destinasset, excluso Sanctio fratre minore natu: Sanctius etiamnum superstite fratre regnum invasit. Pater filium furiali carmine devovit, qua execratione apud subditos effecit, ut adversus Sanctium arma ceperint, regnoque ferè exegerint. Is patri supplex factus, veniam, piacula, ac si videretur, justum in se supplicium exposcit. At paterno animo motus Alphonsus non tantum filio ignovit, sed & benedixit, dirasque pœna fausta, feliciique obsecratione avertit, retexuitque. *Æmil. lib. 7.*

CUR. CAUSA

Auxilii contra hostes.

Adrastus Argivorum Rex Atheniensium Regi Theseo fit supplex, advolutus ad genua, ut se juvet consilio, & re, quo interfectos Argivos ad Thebas sibi sepelire liceat, apud *Eurip. in Supplicib.* inquiens: O per Græciam fortissimum caput, Rex Athenarum turpe quidem duco, procumbens solo genua tua amplecti manus, canus vir, pari forsan infelicitate constitutus prius tamen necesse est calamitatibus cedere meis. Serva mortuos mihi, mea miseratus mala, & mortuorum hasce matres filiorum, quibus senectus venit cana ad orbitatem: venire verò sustinuerunt huc, & peregrinum pedem ponere, vix senilia moventes membra.

Dignitatis, Magistratus. CANDIDATI.

Candidati Romæ in toga, sive tunica prensabant. Nam magistratu dignos non imaginibus, non censu, non dignitate, sed vulneribus, & cicatricibus censebant. Quo igitur hæc conspicua essent appellantibus eos, sine tunica ad comitia descendebant. *Plut. in qu. Rom.*

Liberationis à Tyrannis.

☞ *Vide Tit. Petere auxilium contra hostes.*

Orestes Menelaum sibi auxilio, & consilio succurri apud *Eurip. in Oreste* his verbis precatur: In te spes mea refugium habet malorum. Quare ad miserè agentes beatus, cùm veneris, impartire amicis tuis tuam felicitatem, & non solus bonum nactus habeto.

Friderico Rege Germanorum Constantiæ jus dicente, duo humili loco, atque obscura conditione homines ultrò accesserunt, ac fœdo, miserabilique habitu sumpto, & crucibus supplicantium more prætentis, ad tribunal ejus in die Cinerum adierunt. Quærenti, quinam essent, quidve peterent: se Laudenses esse dixerunt, ob id ad eum profectos, ut patriæ suæ calamitates exponerent, quas ipsa sub impotenti, & superbo Mediolanensium imperio per annos ampliùs XL. perferret: non diffidere, ubi ille cognoverit, quin pro sua in omnes æquitate, atque justitia ruenti amicæ urbi præsens auxilium afferat. Jussi cætera exequi, omnia Laudensium, quibus à Mediolanensibus affecti fuissent, detrimenta narrarunt. Quibus acceptis Fridericus haud mediocriter pro re commotus bonum eos habere animum jussit: nam se propediem maturum auxilium allaturum: ac continuò literis ad Consules Mediolanensium datis, ut à Laudensium, Comensiumque abstinerent injuriis, imperavit. Laudenses clavem auream per Gulielmum Marchionem Montisferrati miserunt, haudquaquam simulatæ deditionis argumento futuram: Quin etiam ipse Marchio, ac legati Papiensium ad Fridericum profecti, eadem de intoleranda Mediolanensium insolentia, & non dubiis eorum ad Lombardiæ occupandum imperium conatibus retulerunt. Quæ quamquam Friderico gravia, neque ullo modo ferenda sunt visa, tamen in præsens se contemnere simulavit. Nam Mediolanenses his rebus compertis territi, craterem aureum cum ingenti pecuniæ summa miserunt, ac se ad redimendam ejus gratiam ultrò coronam ei traditurus promiserunt: cujus parandæ causa reliqua ille omnia sibi posthabenda existimabat. *Sigon. lib. 12. regni Ital.*

Pacis.

Ægyptiorum mos traditur, ut supplice veste sumpta, prælatis omnibus sacris pacem deprecentur: Gallorum, occurrere magistratus cum pueris, & fœminis. *Alex. lib. 4. cap. 7.*

Dextris exertis, & sublatis manibus incedere apud Græcos, & Persas pacis signum erat: sicut Assyriis, & Massiliensibus cum infulis, Græcis cum oleæ ramo (quem idcircò ἱκετηρίαν vocabant) aut lauro accedere, & Barbaris florentes capite corollas gestare. *Idem.*

Oenycynus Scytha, Zanclæorum Rex, cùm ad Darium ascendisset in Asiam, omnium hominum, qui ex Græcia venerant, existimatus est ab illo justissimus esse, eò quod in Siciliam ad Regem profectus esset pacis exposcendæ causâ, rursumque è Sicilia retrorsum ad regem iter fecisset. Itaque in Persia summa cum felicitate usque ad mortem ætatem egit. *Ælian. de Var. hist. l. 8.*

Cibi.

Gilimer Vandalorum Rex Carthagine amissa prælio etiam à Belisario victus, juxta Hipponem in montem Papuam cum suis confugit. Obsessus autem à Phara Belisarii Duce, petiit, ut sibi citharam, & panem, ac spongiam mittere vellet, quòd his opus haberet. Phara animi pendente, tabellarius ostendit, Gilimerem cupere panem, videre, ac gustare, quòd nullum vidisset, ex quo Carthagine excidisset: Spongia autem ad abstergendas uti lachrimas: Citharam requirere, ad decantandas suas miserias. *Procop. lib. 4. Vand. & Cedr.*

NON SUPPLICARE. QUIBUS.

Deo.

☞ *Deo non supplicare, sub Loco Injustitiæ religiosæ. Hominibus.*

Apud Homerum legimus in potestatem hostium Trojanos vivos complures venisse, Achæorum neminem: atque illorum nonnullos fuisse hostibus supplices: ut Adrastum, Antimachi filios, Lycaonem ipsum, de sepultura qui oravit Achillem, Hectorem: horum neminem: quod barbarorum sit supplicem esse in conflictibus, & summittere se ad pedes Græcorum vincere dimicantem, aut occumbere. *Plut. de Aud. Poetis.*

Agesilaus Rex Spartanus Hellesponto transmisso, dum permearet Thraciam, nemini fuit Barbarorum supplex: cæterùm ad unum quemque misit legatos quæsitum, an pacatam ad hostilem terram transiturus esset. Ac cæteri eum omnes receperunt, ac prosecuti sunt amicè. Illi verò, qui Troades dicuntur (in Vitis, Tralles) quos Xerxes quoque donis, uti fama est, redemerat, transitus mercedem ab Agesilao centum talenta, & totidem feminas poposcerunt. Quos ludens ait: quin ergo statim adfuerunt, accepturi ea? Ita processit, illosque signis collatis fudit, multisque cæsis transivit. *Plut. in Apophth.*

Ann. 1495. Carolus IIX. Rex Galliæ parto Neapolitano regno domum repetiturus, certum hominem ad senatum Venetum misit, qui ei diceret, suum regem nulli unquam homini supplicavisse: scire tantùm velle, utrùm civitas amico in se, an hostili animo esset. Ad ea princeps ita respondit: Prudentium esse hominum, planèque sapientum, aliorum interdum voluntati se permittere, aliorum opem poscere, precari: illud in ipso esse, amicusne, an inimicus Reipublicæ velit esse. *Bembus lib. 2. Ven. hist.*

CUR.

Vel Magnanimitatis, vel Superbiæ, vel Iræ, & Indignationis causa.

☞ *Huc Refer Locum de Oratione, Processionibus, Peregrinatione.*

Supplicium.

* DEFINITIO, & ETYMOLOGIA.

Supplicium usitata significatione accipitur pro pœna, & à Græcis dicitur τιμημα, τιμωρία, Unde ex *Loco de Punitione, & Pœnis*, multa huc possent transferri. De suppliciorum utilitate scribit *Paul. Æmil. lib. 8.*

Humilium supplicia necessaria sunt, ubi res postulat: sed de nobilibus sontibus illustres pœnæ propalam sumptæ, oculos, animosque mortalium magis movent, splendidioreque exemplo afficiunt. Magnorum virorum peccata vulgo proposita sunt ad imitandum, & ut publico fœdere, communique causa, idem cæteris, quod illis jus, fasque videtur. Necesse est igitur & monumenta plectendorum scelerum, terroresque in clarissimis cervicibus statui: ut quod vindicatum in summis est, id in se dissimulatum minimè iri vulgus sentiat: & qui metus malis est, bonis, salutisque publicè sit fiducia: quibus duabus rebus communis vita constat.

VARIETAS, ET PARTITIO SUPPLICIORUM.

Suppliciorum alia summa sunt, alia mediocria, alia minima. Summa sunt, Crux, crematio, decollatio. Mediocria, metallum, ludus, deportatio. Minima, Relegatio, opus publicum, vincula. Hæc Paulus lib. Sent. 5. cap. 17. Hotom. de Verbis juris.

CORPOREA SUPPLICIA NON CAPITALIA. UT DOLOR, qui percipitur ex

LABORE.

Metallum, genus pœnæ mediocris memoratur à *Paulo lib. Sen. 5. c. 17.* cùm nocentes ad eruendas metallorum venas damnabantur. Inter eos autem, qui in metallum, & eos, qui in opus metalli damnantur, differentia in vinculis tantùm est quòd qui in metallum damnantur, gravioribus vinculis premuntur: qui opus metalli, levioribus: quodque refugæ ex opere metalli in metallum dantur, ex metallo gravius coercentur. *lib. 8. §. 4. D. de pœn.* Hinc Metallici, qui ea pœna damnati sunt. *Hotom. de Verbis juris.*

Ad Auri fodinas, lapidicinas condemnabantur, qui vincti perpetuò opus facerent. Miseriam eorum, qui ad Ægypti metalla damnantur, *pete ex Diod. Siculo libro 3. cap. 2.*

FAME, SITI.

Fame, atque Siti nullum potentius tormentum. His torquentur nonnulli, hoc modo: Arentibus siti, situla vel aqua, vel vino plena ostenditur, liquor ipse de vase in vas transfunditur, sic ut internam cupiditatem & visus, & auditus exterior magis accendant. Qui ergo cupiditatibus suis frenum iniicere nequeunt, ut Esau jus primogenituræ pulmento, sic isti infelices vitam suam aquæ haustu commutant.

VERBERIBUS.

Fustibus cædi, pro fascibus bacillorum, cujusmodi olim civitate libera magistratibus præferebantur, Jurisconsulti, opinor, dixerunt. Itaque liberorum hæc hominum pœna posteriorum Imperatorum tempore fuit: cùm servi flagellis cæderentur. *Hotom. de Verbis juris.*

Roman. pervulgata pœna fuit, ut leviter delinquentes, nudatos Virgis cæderent: aut in Latomias darent, qui erat locus custodiæ destinatus crudelissimus, juxta Tullianum, & forum Piscarium, in quem jam morti destinati conjiciebantur. *Alex. lib. 3. cap. 1.*

Theopompus scribit apud Chios vinum primò nigrum esse inventum. Quin eosdem omnium principes colere vites ab Oenopione didicisse. Quibus mox tantus accesserit honor, ut etiam in delictis pœnam honorarent, quoniam veteri de suppliciis lege Romana sancitum, ut cives non virgis everberarentur, sed Vitibus. Quod à L. Floro, ac T. Livio *lib. 47.* relatum scio, & à Scip. Africano, qui Numantiam sustulit, servatum. Sed & Lucilium centurionem joco militari cognominatum Cedo alteram, *Tacit.* scribit, quò fracta vite in tergo militis, alteram clara voce, ac rursus aliam poscebat. Meminit supplicii *in Galba Plut.* Nam & *Macrob.* vitem appellat centurialem. *Martian. Digest. de Re militari.* Si Miles, inquit, vitem tenuit, militiam mutat: si ex industria fregit, vel manum centurioni intulit, capite punietur. *Cæl. lib. 26. cap. ult.*

Habena cædi impuberes servos pro quæstione, testatur *Ulp. in l. 1. §. impuberi, D. ad S. C. Syllan. & Horat. lib. Epist. 11.* de puero servulo ad Jul. Florum scribens.

in scalis, inquit, latuit, metuens pendentis habenæ.

Hotom. de verbis juris.

VULSIONE, IMMISSIONE.

ΠΑΡΑΤΙΛΜΟΣ apud Athenienses supplicium adulterorum pauperum, quibus expilabatur sedes. Ditiores enim pecunia sese redimebant. Eorundem erat ἀποῤῥαφανίδωσις, cùm in anum intruderentur raphani, aut quid ejusmodi, ut est apud Catullum. *Cæl. lib. 10. c. 5. A. L.*

SUSPENDIO.

Inter aliqua supplicia à scelerato Honorico Vandalorum Rege Catholicis illata, hoc etiam erat: ut spatulis nimio suspendio vulsis, caput, quod eminere solebat, in medio scapularum haberent demersum, dum in altis ædibus suspendio cruciati, agitatis funibus, per aerem errantes inanem penderent, ex quibus nonnulli, disruptis funibus, ex illa altitudine procidentes, aut cerebrum cum oculis afflixerunt, aut confractis ossibus, vel subitò, vel post paululum expirarunt. *Vict. l. 3. Hist. Vand.*

CORPOREA SUPPLICIA, CAPITALIA, DUBIA, CUM PERICULO ANCIPITI Gladiatorum, Bestiarum.

Ludus pœnæ genus mediocre numeratur à *Paul. lib. Sent. 5. c. 17.* Duplex autem fuit: Venatorius, & Gladiatorius. Venatorius erat, cùm ludicra bestiarum venatio exhiberetur: quia pœna juniores affici solere scribit *Ulpian. in l. aut damnum, 8. §. 9. & 10. D. de pœn.* Gladiatorius autem fuit, cùm servi inter se populo inspectante pugnarent: quæ pœna à Constantino sublata est *l. 1. Cap. de Gladiat. Hotom. de Verbis juris.*

Ad Bestias damnabantur nequissimi servi, aut hostes infestissimi, plerumque homines perniciosi, & immanes, qui ob multiplicia crimina, defectionesque, indigni venia fuere: quibus in theatro, ut cum immanissimis belluis depugnarent, negotium datum est; inde Bestiarii dicti. *Alexand. lib. 3. cap. 3.*

Ferro damnati, vel ad ferrum damnati dicuntur *apud Ulp. cap. Inst. 1. & l. de testam.* non qui ad bestias damnantur: (nam *in l. 8.* perspicuè hæc separantur) sed qui, ut cum gladiatoribus pugnent, damnantur. Itaque *Sueton.* de munere gladiatorum loquens *in Nerone*: Exhibuit, inquit, ad ferrum etiam quadragentos Senatores, Dicitur hæc pœna & ad gladium. Id autem supplicii genus à Constantino abrogatum est, *in lib. 1. C. de glad. Hotom. de Verbis juris.*

Agrippa Rex Judæorum in amphitheatro Beryti exstructo, ad ostentandam magnificentiam, inductis plurimis gladiatorum paribus volens spectatores oblectare, etiam catervatim commissis pugnatoribus, ex maleficis in hoc destinatis duas cohortes fecit septingentorum quamque hominum, ut illis per imaginem belli decernentibus, pœna noxiorum in pacis voluptatem verteretur. Atque ita omnes mutuis absumpti sunt vulneribus. *Joseph. lib. 19. c. 7. Antiq.*

CORPOREA SUPPLICIA CAPITALIA

A CERTA. CAPITALIS supplicii

SENTENTIA, CONDEMNATIO.

Legem, qua Antiphontem ATHENIENSES damnarunt, ascripsit ex Cæcilio *Plut. in vita Antiphontis*: Visum est senatui vigesima prima die prytaniæ: Demonicus Alopecensi scriba erat. Philostratus Ephestratii ait: De viris, quos deferunt prætores legatos profectos in perniciem Reipub. Atheniensis Lacedæmonem fuisse, ex castrisque in navi hostili navigasse, ac pedibus per Dicelam iter fecisse, ut Archeptolemus, Onomacles, & Antiphon, prehendantur, atque in carcerem condemnantur, quò supplicia præbeant. Prætores, eos exhibento: decemque ex curia, quos prætoribus visum, sibi alleganto, ut de his, ubi præsentes fuerint, cognoscatur. Eos Thesmothetæ cogento postero die, ac judicium constituento: postquam in judicium vocati erunt, perduellionis postulanto eos causidici antedicti & prætores, & sicut alii prætereà visum sit: Qui à consilio damnatus fuerit, in eum ex lege, quæ perduellionibus lata est, consulator. Hoc subscriptum de-
B creto fuit: Perduellionis damnati Peracti rei sunt Archeptolemus Hippodami Agrylethensis præsens Antiphon Sophili Ramnusius præsens. His est lis æstimata, ut undecim viris debentur, & pecunia eorum in publicum redigatur, Minervæ decima pars sacra sit: tecta eorum dissipentur, arcæ terminentur, eisque inscribatur. Archeptolemi, & Antiphontis perduellionum. Demarcho domus de publica ædificetur: nec liceat Archeptolemum, & Antiphontem Athenis humare, neque in finibus, qui juris sint Atheniensis: infames sint Archeptolemus, & Antiphon, eorumque progenies tam notha quàm justa: si quis quem ex Archeptolemi, & Antiphonis familia adoptaverit, infamis, sit qui adoptaverit. Hæc in pila ærea incidantur, & ubi rogationes de Phynicho, ibi & quæ de his sunt lata, locantor. *Plut. in ejus vita.*

IRROGATIO SUPPLICII.

Modus. Quomodo.

☞ *Suppliciorum capitalium species varios habent fontes. Effectus est Mors ipsa. Hujus consideretur Modus, & Efficiens. Modus, ut quod Exinanitione, Repletione, Suffocatione, Extinctione, Resolutione fit. Efficiens verò tum Instrumentalis. Princeps, quoniam vel semetipsum conficit, vel ab aliis conficitur, tum hominibus, tum bellis, ut qui ad bestias damnantur. Instrumentalis varietate insignis, sive natura, sive arte constet: ut puta Ignis, Aer, Aqua, Cibus, Venenum, Arbores, Saxa, Gladius, Securis, Crux, Culeus, Laqueus, Scapha, Sedes ferrea, Taurus æneus, Rota, & similia multa.*

Fame, Siti.

FAME necare, impium censebatur: quo nomine in vincula conjectis, ut morerentur, cibi aliquantulum apponebatur, ut sic aliquo modo expiarentur: quod in Antigone significat Sophocles, & adnotavit Interpres. Sed & in Vestalium pœna
D scio memoratum. *Cæl. lib. 26. cap. 1.*

Veneno.

In Elephantino Æthiopię sontes OPHIUSAM herbam bibere cogebant; qua pota, ita terroribus, & falsis imaginibus afficiebantur, ut mortem sibi consciscerent. *Alexand. lib. 3. cap. 5.*

Venenum cicuta temperatum in civitate MASSILIENSIUM publicè custoditur, quod datur ei, qui causas excentis (id enim Senatus ejus nomen est) exhibuit, propter quas mors sit illi expetenda. *Val. lib. 2. cap. 1.*

Igne.

SEDES ferrea, Agathoclis tyranni, ad necandos homines, nota est ex historiis.

TUNICA molesta dicebatur, quia ignium alimentis illita, & intexta, ut Seneca docuit, ac mox succensa, cruciabiliter obvolutos nocentes; qui sceleris comperti gravioris forent, amburebat. *Cæl. lib. 10. cap. 5. A.L.*

Genus supplicii Avidius Cassius Imp. I. excogitasse legitur, ut STIPITEM prælongum poneret, pedum centum, vel octoginta, & è summo usque ad imum damnatos legaret, & ab imo focum apponeret, incensisque aliis, alios fumi cruciatu, timore etiam necaret. Sic Verconium Thurinum Alexand. Severus fumi venditorem necavit. *Lampridius.*

Duo in primis supplicii genera fuisse apud antiquos Romanos invenimus. Aut enim puniebantur more majorum, qui capitalem fraudem admisissent: hoc est, pendentes FURCA nudis corporibus, & ad mortem virgis cæsi, ut interpretatur *Tranquill. in Nerone*, Aut ad SCALAS Gemonias trahebantur, hoc est, inserto gutturi unco producebantur in arenam, ubi posteà pendentium cruta frangebantur, & igni injecto ardebant. Sicuti in Claudio Sueton. commemorat: & Nero exercuit in Christianos: quibus ardentibus in usum luminis est usus Domitianus, etiam faces per obscena immitti jubebat, *Cæl. lib. 10. c. 5. A.L.*

Stephanus II. Ungariæ Rex plerosque adactis per obscena FACIBUS, aut ardentissima cererorum distillatione injecta immaniter cruciavit.

☞ *Vide Tit. Tyrannorum.*

Aqua.

In PUTEUM demergi consuevisse, qui cruciabiliter punirentur, ex Plautino penu licet agnoscere, in quo & laminas ardentes adnotavimus: quarum etiam Gellius meminit, & Eusebius. *Cæl. lib. 10. c. 5. A.L.*

Apud Athenienses HYPERBOLUS lapis dicebatur, qui collo noxiorum aquis submergendorum suspendebatur, ut est apud Aristophanem. *Cæl. lib. 16. c. 21. A.L.*

CRATIS supplicium, cum quis dejectus in aquam, crate supernè injecta, saxisque congestis mergebatur.

Cinere.

Apud Berthoenses CINERIS supplicium.

☞ *Vide Tit. Pœna Apostasiæ, sub nomine Menelai.*

Lapide.

In Perside veneficos vi eò compellebant, ut in amplo LAPIDE caput impingerent: rursusque alio super inducto, illud effringerent. *Alex. lib. 3. cap. 5.*

Macedones, & Lusitani parricidas, & majestatis reos, qui in principem aliquid moliti essent, obruunt SAXIS: nec modò facinoris reos, sed omnium sunt devota capita; qui illos quovis gradu contigissent. *Alex. l. 3. cap. 5. & Cæl. 10. cap. 5.*

Thuroni Longo athletæ fortissimo, & pudicitiæ muliebris defensori acerrimo statua apud OSTROGOTHOS ad plectendum adulterium posita fuit, clavam humero gestans, saxis duobus catena colligatis è clava dependentibus. *Olaus l. 14. c. 16. Septent. teg.*

Culeo.

M. Malleolus, matre interempta, Romanorum primus parricidii damnatus, infutus Culeo, in mare præcipitatus fuit L. deinde Hostius post secundum Punicum bellum, parricidii insimulatus, pari supplicio necatus, & excruciatus, pœnas H dedit. Culeo gallus gallinaceus, simia, & vipera cum homine insuitur, & in flumen, vel mare detruditur: ut in rixa insensorum animalium, & fœda laceratione corporis, ob tanti sceleris immanitatem diro cruciatus vulnere interimatur: utque ab omni elemento repudiatum cadaver, irrequieto labore, & perpetuis fluctibus agitetur. *Alex. l. 3. c. 5.*

Cruce.

CRUX olim sontium supplicium erat, & quidem infame: quod ideò Servator noster subire voluit, ut qui mitis advenerat, & humilibus, & infirmis opem ferret, & omnibus spem salutis ostenderet, quando nihil ei in morte separatim ab aliis accidisse cernerent. Proinde eo genere mortis afficiendus fuit, quo humiles, & infimi solent, ne quis esset omninò, qui eum non posset imitari. Huic rei posteà honor accessit. *Eusebius libro Ecclesiast. histor. 9.* auctor est, Constantinum Imp. eo die, quo cum Maxentio ad pontem Milvium conflixit, sereno, puroque cœlo crucem vidisse, eamque coluisse, acaudiam supernè vocem: Constantine, in hoc signo vinces. Non defuit oraculo eventus: vicit cum hostem insignier, tum

tum cæteris bellis, quæ deinceps gessit, par felicitas adfuit.
A Helena post hæc, ejus mater, religione insigni, ac pietate mulier, per quietem monita, Hierosolymam petiit, quæ situm Dominicam crucem. Ita fortè accidit, ut Veneris simulacrum eodem esset loci ab impiis Christiani nominis inimicis collocatum, quò omne Dominicæ passionis monimentum aboleretur, Christianique Venerem loco Servatoris colerent. Cæterùm loco ruderibus purgato, crux reperta est, & cùm illa duæ aliæ, unde duo pependerant latrones: sed titulus ille, Jesus Nazarenus, Rex Judæorum, etsi vetustate propemodùm abolitus, indicio fuit, ut crux vera internosceretur, quæ admota mulieri mortuæ vitam illicò restituit. His Constantinus princeps motus, edicto vetuit, quenquam deinceps eo supplicio necari. Sic res, quæ antea mortalibus probro fuerat, venerationi esse cœpit. Idem posteà voluit Theodosius servari, qui (ut in Codice juris civilis est) lege prohibuit, signum Servatoris in solo, vel in silice, aut in marmore humi posito insculpi, ne hominum pedibus tereretur. *Polyd. lib. 5. cap. 6. derer. Iovent.*

Crucis supplicium apud VANDALOS usitatum idololatras
B posteàquam conversi sunt, ab Adolfo II. Holsatiæ Comite sublatum fuit. *Crantz. l. 4. Vand. c. 26.*

Arboribus.

DISPHENDOMENA, supplicii genus apud Derbices Persarum gentem in usu erat: qui proceris curvatis arboribus, & criminoso in deflexis cacuminibus alligato, illisque repentè laxatis, lacerum corpus in diversa distrahebant. *Alex. lib. 3. cap. 5.*

Quadrigis.

Quanquam à principio urbis Rom. severissimum de Metio Suffetio sumptum supplicium legamus, qui QUADRIGIS distentus, in diversa discerptus fuit: tamen illud, velut immite, præterque legum humanitatum, in exemplum deductum non est. *Alex. l. 3. c. 5.*

Rota.

Interpretes in Aristophanis Pluto adnotarunt, rotæ supplicium servile fuisse. Rotæ inseruntur noxii, & membratim
C rotarum convulsi radiis lentitudine mortis maximo cruciatu perimuntur. In Nicia Plutarchus scribit, tonsorem rotæ alligatum ampliùs torqueri cœpisse. *Cæl. l. 10. cap. 5. Antiq. Lect.*

Instrumentum quatuor Rotarum à Joanne Basiliade magno Duce Moschorum pro cruciandis hominibus adinventum. Ad primam rotam una manus, ad secundam altera, eodem modo uter pes ad reliquas duas rotas alligatur. Singulas verò rotas quindecim viri in diversa trahunt, & membratim dilacerant. Ipse autem præsens hoc supplicii genus spectare solet, cùmque jam aliquis eò inspiciente sic disrumpitur, gentili voce saltando, Hoyda, hoyda proferens vociferari solet, quasi aliquod opus egregium perfecerit. Omnis quoque nobilium, & plebejorum circunstans turba eadem voce Principi suo correspondere manibus complaudendo solet. Quòd si aliquem lugubri, tristique vultu sub id tempus conspexerit, vel si aliquis illis Hoyda hoyda vociferanti, congratulando particula non responderit, statim satellitibus eum arripere, & dissecare mandat, dicens: Perfide, & tu sentiebas cum hoc
D inimico meo: cur ei condoles: quare de nece ejus contristaris? *Alex. Guagninus in descript. Moschoviæ.*

Gladio.

Decentissimum genus mortis fuisse CAPITIS resectionem, scribit Xenophon *ἀναβάσεως β. Cæl. lib. 3. c. 23. A.L.*

Supplicium more majorum apud ROMANOS *à Cic. in Pison.* intelligitur, cùm securi caput præciditur. Morem autem verberandi, & de condemnatis summum supplicium sumendi, è Græcia manasse ad Romanos, auctores habemus certissimos. Mox verò Portia lata lex est, sicuti Cicero in quadam quoque oratione innuit: & leges item aliæ paratæ, quibus exilium damnatis permittebatur. Verberasse, aut necasse Romanum civem impium censebatur. Nam & pro Q. Ligario M. Tullius significat Externorum esse, morte damnare. Hinc celebres historici scribunt, Syllam primum Romanorum esse inventum, qui morte mulctaret. *Cæl. lib. 10. c. 5. Antiq. Lect.*

Calamis, Stimulis.

E

Attilium Regulum Cos. Rom. Carthaginens. palpebris resectis MACHINÆ, in qua undique præacuti stimuli eminebant, inclusum, vigilantia pariter, & continuo tractu doloris crudelissimè necaverunt. Tormenti genus passo indignum, inventoribus dignissimum. *Cic. l. 3. Offic.*

Ægyptii parricidas insectati sunt, ut eos per singula membra acutis CALAMIS impeterent, mox minutissimis ictibus consociatos, super spinarum acervos comburerent. *Alexand. lib. 3. cap. 5.*

Scaphis.

SCAPHARUM supplicium apud Persas Derbices tale est, quòd σκαφιδισμὸν vocant. Scaphas duas inter se congruentes accipiunt. In alteram supinum eum, qui pœnæ est destinatus, locant: inde inducunt alteram, & coaptant, itaut caput, manus, & pedes exerantur, reliquum sit inclusum corpus. Tum cibum homini præbent: quem si reiiciat, compellunt eum oculos fodicantes sumere. A cibo mel, & lac confusum ei ad potum infundunt: tum ad Solem obvertunt assi- F
duè oculos ejus, ut incubantium examine muscarum tota integatur facies. Cùm autem intus faciat, quæ homines, qui edunt & bibunt, necesse habent: tineæ, & lumbrici ex tabe, & putredine excrementorum proveniunt, à quibus corpus in viscera penetrantibus consumitur. Postquàm constat expirasse hominem, ablata superiore scapha carnem cernunt corrosam, & ejusdemodi vermium examina morditis affixorum visceribus, atque adedentium. Ad hunc modum Mithridates, qui Cyrum Regis fratrem in prælio vulneraverat, & hujus facti gloriam sibi, non Regi vindicabat, septemdecim dies tabescens, tandem interiit. *Plutarch. in Artaxerxe.*

Hetrusci Italiæ populi vivorum corpora CADAVERIBUS adversa adversis alligata, atque constricta, itaut singulæ partes membrorum singulis essent accommodatæ, tabescere simul patiebantur, armati vitæ pariter, ac mortis tortores. Unde *Virg. lib. Æneid. 8.* de eorum Rege Mezentio:

Mortua quinetiam jungebat corpora vivis,
Componens manibusque manus, atque oribus ora,
(Tormenti genus) & sanie, taboque fluentes
Complexu in misero longa sic morte necabat.

Fuste.

G

Polybius auctor est *in lib. de Tribus politiis*, duo imprimis suppliciorum genera fuisse in militiæ disciplina: Decimationem, id est, δεκαδισμὸν, & FUSTUARIUM. Fustuarium quidam fustigationem interpretantur. Modestinus quoque Jureconsultus inter pœnas militares fustium castigationem recenset. Id supplicium ejusmodi est: accepto fuste, tribunus vix tantùm attingit damnatum, quod ubi est factum, omnes, qui in castris sunt, cædentes fustibus, lapidibusque plerosque in ipsis castris conficiunt. Ac si qui evaserint, nec sic quidem servari possunt. Etenim quonam pacto; quibus neque in patriam redire licet, neque aliqui ex necessariis domi excipere auderent. Fuste cæditur quoque, qui furto quippiam ex castris sustulerit, quique falsum testimonium dixerit, & si quis ætatis flore abutatur. *Cæl. lib. 10. A.L.*

Laqueo.

H

Pœna LAQUEI omnium vilissima, fœdissima, & ignominiosissima est, & id genus mortis passim apud scriptores, Informe appellatur. *Plin. lib. 2. c. 25. Natur. hist.* hanc pœnam scitè præposterum vocat, qua scilicet includitur spiritus, cui debet quæri exitus. Quem secutus Sex. Aurelius: Maximianus, ait, Herculius à Constantino apud Massiliam obsessus, deinde captus, pœnas mortis genere præpostero fractis laqueo cervicibus luit. Et hanc sanè pœnam veluti gravissimam, & insamissimam jussit Deus Opt. Max. quibusdam idololatris sacerdotibus infligi. *Num. c. 25.* Atque etiam Josue judex, principesque Judæorum hac pœna, ut atrocissima, plurimos reges ethnicos affecit. *Josue 7. itemque 20.* Hæc *Tiraquell. c. 20. de Nobilitate.*

Apud Romanos, morte tradito virgines strangulari nefas erat. Proinde TIBERIUS ne legi fraudem faceret, constupratas priùs à carnifice strangulari jussit. *Sueton.*

SINVALDUS Britonum Rex cùm contra datam fidem rebellasset, captus à Narsete eunucho de trabe suspensus est. *Sigeb.*

LATRONEM quendam, qui se regio prognatum stemmate clamabat, & propterea sociis plebeis minimè connumerandum, Canutus Danorum Rex consanguinitati, regiæque dignitati hoc se largiturum professus, non de furca, ut cæteros, sed de nautica pinu eum suspendi curavit. *Helmod. cap.* 50. *Chron. Sclavorum.*

Tempus, Quando.

Quos AREOPAGITÆ capitis agebant, tacentes ipsi, & nulla truci oratione, aut efferati odio sententiis afficiebant, ipsasque litium controversias noctu, & obscura luce, nunquam die judicabant, ut procul ab omni affectu, qui animos in diversum agit, tantummodò facta cognoscerent, personas non viderent.

Quoscunque LACEDÆMONII morte plectendos censent, eos noctu plectunt, interdiu neminem. Cùm ergo essent in Minyas animadversuri, exorati sunt ab eorum uxoribus, quæ cives erant, & primorum Spartanorum filiæ, veniam ingrediendi carcerem, & cum suo cujusque viro colloquendi, nullum in illis dolum esse suspicantes. Illę ingressæ carcerem, omni veste, quam gestabant, viris tradita, illorum vestes sumpserunt. Ita Minyæ muliebri veste amicti, è carcere prodierunt. *Herod. lib.* 5. *Val. Max. l.* 4. *c.* 6. & *Sabell. lib.* 8. *Enn.* 2.

SUPPLICIA QUOAD FORTUNAS.

ut est

MULCTA, DAMNUM.

MULCTÆ pecuniariæ certus fuit modus præfinitus, quem transcendere minimè fas erat. Quippe de mulctarum æstimatione, tam consulibus quàm Tribunis plebis, sæpè senatusconsulto, sæpè populi rogatione cautum fuit, quibus maxima erat mulcta trium millium, & viginti assium, quia plus triginta bobus, & duabus ovibus quempiam mulctari non decebat, æstimabaturque bos centussibus, ovis verò decussibus, minima verò, ove taxabatur una. Romani Reges sæpiùs homicidii conscios, arietes damno mulctabant, quam in sacrificiis Deorum expendere consuevere. Si quidem prisca paupertas ex noxiorum bonis sacra Diis exhibuisse fertur: quare Supplicia dicta: cautumque fuit, ne quis mulctam indicendo, bovem priùsquam ovem nominaret, ut innotesceret, Romanis mitiores semper placuisse pœnas. Apud Athenienses verò servatum invenimus, ut mulctas in aram Jovis Servatoris dedicarent: quam semel illatam remittere non decebat, licèt pœnas jure debitas pecunia redimere fas foret. Platonis exemplo, qui singulis delictis denariam mulctam constituit, ut pro criminis excessu decuplum penè penderetur. Germanis quoque homicidium certo pecorum numero luebatur: leviora verò crimina, pecoris, vel equi damno. Trallianis, ut qui Minyam, aut Lelegem occidisset, si leguminis modium defuncti cognatis exolvisset, à cæde expiatus foret. *Alexand. lib.* 3. *cap.* 5.

MULCTAM, quæ appellatur suprema, Gell. scribit institutam in singulos dies duarum ovium, triginta boum, pro copia scilicet boum, proque ovium penuria. Sed cùm ejusmodi mulcta pecoris, armentique à magistratibus dicta erat, adigebantur boves, ovesque, aliàs pretii parvi, aliàs majoris eaque res faciebat inæqualem mulctæ punitionem. Idcircò postea lege Aterina constituti sunt in oves singulas æris deni, in boves æris centeni. Minima autem mulcta est ovis unius. Suprema mulcta est ejus numeri, cujus diximus: ultra quam mulctam dicere in dies singulos, jus non est, & proptereà suprema appellatur, id est, summa, & maxima. Quando igitur nunc à magistratibus Pop. Rom. more majorum mulcta dicitur, vel minima, vel suprema, observari solet, ut oves genere viri appellentur. Atque ita M. Varro verba hæc legitima, quibus minima mulcta diceretur, concepit: M. Terentio, quando citatus neque respondit, neque excusatus est, ego ei unam ovem mulctam dico, ac nisi eo genere diceretur, negaverunt, justam videri mulctam. *Hotom. de Verb. jur.*

VESPASIANUS Cæs. ad luxuriam nepotum coercendam auctor fuit Senatui decernendi, ne filiorum familias fœneratoribus erigendi crediti jus unquam esset, hoc est, ne post patrum quidem mortem. *Sueton.*

CALPHURNIA lege his, qui mercede corrupti, aut munere deliniti, candidatis obviàm issent, quique pretio illos sectarentur, aut si prandium ad captandos animos, aut quid muneris exhibitum foret, præter pœnas legibus constitutas, etiam pecuniaria mulcta dicta fuit. *Alexand. lib.* 3. *cap.* 17.

Florentini, quos ærarios faciunt, redigere ad SPECULUM dicuntur.

☞ *Vide Tit. Prodigalitatis cujuscunque pœna.*

DOMUS VEL

Direpta.

MAZZU Vallesiani improbos cives castigare solet.

☞ *Vide Tit. Inimicitiæ inter cives.*

Demolita.

☞ *Ex loco Ignominiæ, Domus demolita tyrannidem affectantium.*

IGNOMINIA.

Scribit *Plut.* ANCHORAM ferream solitum fuisse Pausaniam cervicibus eorum, quos crudelius castigaret, subnectere, ac totum diem ludibrio stare coegisse.

Insignioris notæ censetur, si quis CAMELO insidens, ac per urbem circumductus, visendum se omnibus præbeat. Quòd contumeliæ genus Byzantii in Arsacem Armenium, proditionis convictum, permisit quandoque Imp. Justinian. *Cæl. lib.* 7. *c.* 18. *Antiq. Lect.*

CORBIS ignominiosum supplicium apud Bœotos.

☞ *Vide Tit. Perfidiæ in ære alieno pœna.*

Plato de Legibus jubet, ἡ καταλειπτόντα τὴν φρουρὰν, id est, qui excubias deseruisset, in foro propalam describi, infamiæ, notæque causa, tanquam is, quod in ipso erat, Rempubl. omnem prodiderit loco relicto. *Erasm. in Adag.*

LIBERTAS ABLATA, SERVITUS imposita, eaque vel Conversationis.

AQUA, & IGNI interdicebantur apud Rom. illi, quibus commercium, societasque hominum, & ne quis eos urbe, mensa, tecto, aut lare reciperet, vetabatur. Quod genus hodie EXCOMMUNICATIONEM vocant. Cercetæ, & Druydæ Gallorum populi illos, qui crimen quodcunque commiserunt, templis arcent. Si quis autem navim gubernans aberrarit, singuli accedentes, in faciem ejus inspuunt. *Nic. de Morib. gentium. Stob. serm.* 42. & *Alexand. lib.* 3. *cap.* 5.

Loci. Exilium, Proscriptio, Relegatio.

Ut CICERO scribit pro Cæcina, exilium non supplicium erat Roman. sed perfugium, portusque supplicii, nam qui volebant pœnam aliquam subterfugere, aut calamitatem, solum vertebant: hoc est, sedem, ac locum mutabant. Itaque nulla, inquit, in lege nostra reperietur, ut apud cæteras civitates, maleficium ullū exilio esse mulctatum. Sed cùm homines vincula, ignominiasque vitant, quæ sunt legibus constitutæ, confugiunt quasi ad aram, in exilium, qui si in civitate legis vim subire vellent, non priùs civitatem, quàm vitam amitterent: qui nolunt, adimitur his civitas, sed ab his relinquitur, atque deponitur. Sic Cæsar in oratione de conjuratis apud Sallustium: Eodem illo tempore majores nostri, Græciæ morem imitati, verberibus animadvertebant in cives: de condemnatis summum supplicium sumebant. Post autem lex Portia, aliæque leges paratæ sunt, quibus legibus exilium damnatis permissum est. *Hotom. de Verb. juris.*

EXILIUM duplex, vel liberum, ita ut cui liberum sit ubilibet degere, præterquam in hoc loco: quàm Ammianus

Marcellin. latam fugam appellat: vel non liberum, sed certo loco circumscriptum, quem excedere prohibetur, vel perpetuò (& hæc Deportatio respicitur) vel ad tempus, Relegatio appellatur. *Cæl. l.* 10. *c.* 5. *Antiq. Lect.*

Exilii apud ROM. triplex genus erat, auctore Martiano. Aut enim omnium locorum interdicebatur accessus, præter unum: aut in insulam deportabatur: aut, sicut Claud. Cæs. quosdam mulctasse dicitur, ultra tertium lapidem ab urbe ingredi vetabatur. Tandem Claud. Cæsar lege sanxit, ut hi, quibus provincia interdictum esset, urbe quoque summoverentur. *Alex. l.* 3. *c.* 20.

Quicunque, sive sua sponte, sive pœnæ, ignominiæve causa extra solum suum habitant, EXULES dicuntur: quorum tamen tria genera reperio: nam alii Interdicti, alii Relegati, alii Deportati nominantur. Interdicti dicuntur, quibus interdictum est certi loci aditu, commercioque: veluti si quis Roma abesse jubeatur à consule: ut L. Lamia eques Rom, quem P. Gabinius Consul jusserat ab urbe abesse millia passuum ducenta. Item si cui à præside provincię veluti Siciliæ, aditu suæ provinciæ interdicatur, Relegatorum duo genera sunt: alii namque propriè Relegati dicuntur, cùm in locum aliquem ab hominibus amicis, & notis remotum amandantur: ut Ovidius, qui in Pontum abire jussus est, sic *Cic. lib. de offic.* 3. Titum filium, qui posteà est Torquatus appellatus, ab omibus relegatum, & turri habitare jussum scribit. Alii verò impropriè Relegati dicuntur, qui non modò non amandantur aliò, sed certum in locum quodammodo includuntur, & quasi circumscribuntur, ut cùm præses damnat aliquem, ne domo sua prodeat: *in l. ult. D. de in interd.* quod fecisse Verres dicitur à Cicerone, Verrina IV. qui judicem illum, qui secundùm Heraclium judicarat, in senatu esse, locisque & commodis publicis uti vetuit. *Sueton. in Claudio*: Ipse quosdam novo exemplo relegavit, ut ultrà lapidem tertium vetaret egredi ab urbe. Item cùm quis patria excedere vetatur, jubeturque certis in vicis morari: qua de re loquitur *Ulp. in l.* 7. *§. solet. eod.* eaque esse videtur, quam Marcianus latam fugam appellat *in l. eod.* cùm omnibus locis interdicitur, præter certum locum φύγην scilicet intelligens, id est, exilium ab omnium locis præterquam ab uno: quasi dicas: hominem ab omnibus locis præterquam ab uno aliquo fugatum. Deportati dicebantur, qui civitate sua mulctati, vincti (ut verisimile est) nervo, aut compedibus, in navim aliquam imponebantur, servisque publicis, ut eos in insulam transferrent, tradebantur: idque atrocissimum exilii genus erat, quod jus omne civitatis, & agnationis adimebat. *l.* 6. *D. de eod. lib.* 4. *D. de gradib. l. sunt quidam,* 17. *D. de pœn.* & *l.* 1. *de hæred. institut.* Itaque capere quicquam ex testamento civis Rom. deportati poterant, neque jus ullum in sua pristina civitate retinebant. *l. ejus qui,* 8. *D. de testam. l. si pater* 9. *C. de sent. pass.* denique mortuorum loco habebantur, *§. cùm autem.* Quibus mod. jus pat. Successit autem deportatio in locum aquæ, & ignis interdictionis. *l.* 2. *§.* 1. *ff. de pœn. l.* 3. *ff. ad leg. de pec.* Proinde triplex inter Deportationem, & relegationem differentia est. Deportati capite minuuntur: itaque & civitatem, & bona omnia amittunt. Relegati verò non minuuntur: sed & civitatem, & bona, juraque omnia retinent. Altera differentia est, quò Deportati perpetuo exilio damnantur: Relegati verò, sæpè ad tempus. Tertia, quòd Deportati, ut verbi jus declarat, servis publicis traduntur vincti, ut eos in navim impositos in solas terras transferant: ut loquitur Terentius. Relegati verò exire jubentur his verbis: ILLUM provincia illa, insulisque eis relego, excedereque debebit intra illum diem. *Hotom. de Verb. jur.*

In SERIPHO insula, & apud nonnullas circa Caucasum gentes, pro criminibus maximis nullum morte affici, sed exilio mulctari urbeque, & agro exterminari, legimus. *Alex. lib.* 3. *cap.* 5.

Heraclides ab Hippia tyranno, Pisistrati filio, adversùs eos, qui tyrannidem appeterent, Ostracismum & Exostracismum institutum scribit: Ælianus verò à Clisthene, qui libertatem Atticam adversùs tyrannos multis institutis sepsit, ad eorum, qui se excellentius in Republ. gerere viderentur, frangendos spiritus, decem annorum exterminationem. Assentitur Heraclidi Arpocratio, qui scribit reperiri in monumentis Androtionis. Hipparchum quendam Pisistrati propinquum, in exilium pulsum esse ea lege, quæ tum primùm de ostracismo lata erat. Ælianus autem, Clisthenem primum sua lege damnatum prodit. Forma judicii talis erat. Eorum cancellis sepiebatur, ita ut decem tantùm aditus relinquerentur, per quos populus in tribus divisus ingrederetur. Tum Archontes, & Senatus, qui judicio præerant, universam, quæ convenerat, multitudinem numerabant, ne minùs sex millibus essent. Suffragium autem erat ὄστρακον, sive testula, in qua quisque nomen potentis civis alicujus inscripserat, cujus ipse præsentis, & Rempubl. tractantis magnitudine offenderetur. Qui autem à majore convocati populi parte notatus erat, is urbe extemplò cedere, & per decennium abesse, integris tamen bonis, incolumibusque fortunis, cogebatur. Hoc enim inter Ostracismum, & Exilium interesse voluerunt, quòd exules bonis mulctabantur, nec tempore, aut loco circumscribebantur, qui verò testulis erant damnati, ii & bona retinebant sua, & certo tempore, & certo loco definiebantur: & exilium quidem flagitii pœna fuit, ostracismus verò quædam nimiæ potentiæ diminutio. Hoc judicii genere pulsus est Aristides, quòd Justi cognomen offenderet, pulsus Damon Periclis magister, quòd prudentiæ opinionem haberet. Postremo cùm ignobiles, & flagitiosos homines exterminare cœpissent, quòd nobilis pristina consuetudo sordesceret, prorsus Ostracismus extabuit. Cùm enim Alcibiades, & Nicias inter se seditiosè contenderent, populusque, inductis ostracismo comitiis, alterum eorum sine dubio expulsurus videretur, illi facta inter se coitione Hyperbolum Chremidis, hominem non virtutis, sed improbitatis magnitudine intolerabilem, eiiciendum curarunt. Quam rem adeò iniquo animo tulit populus, ut ostracismi judicium posthac in nullum exercuerit. *Sigon. lib.* 2. *de Republ. Atheniens.*

Syracusanis PETALISMUS exilii genus fuit, teste Diodoro, quo efferentis se civis audaciam virtutemque comprimerent. Hi enim testula, sed in oleæ foliis, sive πετάλοις suspecti civis nomen inscribebant: & cujus folia plura existerent, illum quinquennali exilio mulctabant. *Alexand. l.* 3. *cap.* 20.

Apud Græcos olim, qui homicidium per imprudentiam commisissent ΑΠΕΝΙΑΤΤΙΞΜΟΤ, hoc est, annui exilii pœnam subibant, quàm Latinè ABANNATIONEM dicere possemus. A qua voce Bannitos dici putat *Alciat. lib.* 2. *Parergon, cap.* 2. At rectiùs fortasse Zasius à Banno, hoc est à finibus, extra quos eiiciuntur, deducit: Quam vocem Germanicam Longobardi cum multis aliis in Italiam invexere.

Apud ANGLOS forma exilii indicendi, ut reus intra quadraginta dies, & duodecim horas (eo enim temporis spatio bis se æstus Oceani ex alio incitat) Anglia patria jurejurando repudiata, quamprimùm navem conscendat, in perpetuum exilium iturus, olim à D. Edovardo, cujus lex de ea re extat, introducta fuit, & hodie etiam servatur, quoties quis delicti reus ad templum confugerit: excepto, quòd usque ad litus crucem manu gestat, veluti signum servatæ vitæ per religionem. *Polydor. lib.* 16. *Hist. Anglicæ.*

* SUPPLICIA HEBRÆORUM.

Notat *Carolus Sigon. lib.* 6. *de Republ. Heb. cap. ult.* lege veteri hæc supplicia decreta inveniri, mulctam, talionem, verberationem, exilium, venditionem, & mortem: mortis autem tria tantùm genera, scilicet lapidationem, & combustionem, *Lev. c.* 20. denique crucifixionem. *Deut.* 21.

* ROMANORUM.

Apud ROMANOS octo pœnarum genera in legibus contineri Tullius scripsit, scilicet damnum, vincula, verbera, talionem, ignominiam, exilium, servitutem, & mortem, *Isidor. lib.* 2. *etymol.*

☞ *Præsens Locus illustrabitur ex aliis Locis, puta Hæresum, ubi de Hæreticorum crudelitate multa. Neque enim apud ullos Barbaros tam immania fuere excogitata supplicia adversùs facinorosos, quàm Hæreticorum tyrannis effinxerit quovis sæculo contra veros Dei cultores. Neque cedunt in hac impietate hæretici nostrates veteribus illis, ut videre est Loco citato. Item ex Loco de Crudelitate nonnulla.*

A *Scripſit de Martyrum Cruciatibus tractatum eruditum Antonius Gallonius Rom. Cong. Oratorii Presbyter, ediditque eumdem an. 1602. Joan. Gymn. Coloniæ. Sicut & jampridem de Equuleo, Hieronymus Magius.*

Suſpicio.

Sive Judicium temerarium.

Definitio, & etymologia.

SUSPICIO Græcè, ὑποψία, ὑποψίας, ſuſpectus dicitur. Eſt autem ſuſpicio, acceptio unius partis cum formidine alterius. 3. *Cicer.*

Suſpicio eſt opinio mali ex levibus ſignis. *ſec. B. Tho.* 2.2. *q.*60. *art.*4.*c.*

Dupliciter autem de proximo ſuſpicari poſſumus, primo ex errore intellectus: ſecundò ex pravo affectu, & malevolentia erga illum, de quo ſuſpicamur.

B Vocatur autem Suſpicio etiam Judicium temerarium, eò quòd de peccato, aut facto alterius ex levibus indiciis concipiatur. Fit autem hoc Judicium, ſive ſuſpicio de internis, vel de externis, quorum auctor eſt occultus; vel de futuris, ut hunc fore furem, vel nunquam emendandum, ut colligitur ex *D. Auguſt. lib.* 1. *de ſerm. Dom. in monte cap.* 28. *& S. Baſil. in regul. brevior. interrog.* 164.

*Gradus.

S. Thom. 2. 2. *q.* 60. *art.* 3. diſtinguit tres gradus ſuſpicionis vel judicii temerarii.

Primus eſt, cùm homo ex levibus indiciis de bonitate alicujus dubitare incipit.

Secundus, cùm pro certo malitiam alterius æſtimat ex levibus indiciis.

Tertius eſt, cùm aliquis Judex ex ſuſpicione procedit ad aliquem condemnandum, ubi rectè Cajetanus ſub primo gradu comprehendit etiam opinionem, quia D. Thom. ex Cicerone vult, ſuſpicionem eſſe opinionem mali, ex levibus indiciis C conceptam.

Propriè tamen OPINIO, & ſuſpicio differunt. Unde ſi quis hos gradus exactè diſtinguere velit, erunt quinque. 1. in dubitando. 2. In ſuſpicando. 3. In opinando. 4. In firmiter judicando. 5. In ferenda ſententia.

DUBITATIO propriè eſt, cùm animus hæret in medio ſuſpenſus, neutram in partem inclinans.

Suſpicio eſt quando in alteram partem inclinat; nondum tamen abſolutè aſſentitur, non enim eſt aſſenſus, & determinatum judicium, ſed inclinatio, vel concitatio animi ad aſſenſum; quæ fit, vel per motus quoſdam aſſentiendi imperfectos, & indeliberatos, vel quòd ſpecies aliqua veri ſubluceat in hac parte, quæ non in altera, undè verbum Latinum ſuſpicari, & Græcum κατοπτεύειν, ductum videtur quaſi aliquid ſubtus latens appareat.

Opinio eſt aſſenſus alterius partis, & judicium determinatum; ſed infirmum, & vacillans, habens conjunctam formidinem de oppoſito.

D JUDICIUM firmum, eſt aſſenſus ſine formidine veritatis oppoſitæ. Sententia, eſt judicii interni patefactio exterior. *Vide de his Navar. in cap. Si quis autem, de pœnit. diſt.* 6. *num.* 10. *& ſequen. & D. Anton.* 1. *p. tit.* 3. *cap.* 10. §. *ex Alberto.* ubi tamen ſuſpicionem, & ſcrupulum accipit pro eodem, nam in rebus agendis ſcrupulus eſt tenuis ſuſpicio mali circa rem bonam, vel adiaphoram.

SUSPICIO

Regni, Tyrannidis affectatæ.

Pythagoras, cùm plurimos haberet auditores, CROTONIATÆ eum tyrannidem invadere poſſe veriti, ſcholam ejus ſuccenderunt. Pythagoras cum diſcipulis quadringentis elapſus, ab inſequentibus civibus in campo fabarum circumventus eſt, & trucidatus. Ex diſcipulis pauci evaſerunt, ut Archytas Tarentinus, Lyſis, aliiq; nonnulli. *Laert. l.* 8. *in vita Philolai & Juſtinus lib.* 3. *Epigram.* tale de ea re epigramma extat.

τὴν ὑπονοίαν πᾶσι μάλιστα λέγω θεραπεύειν,
εἰ γὰρ καὶ μὴ δρᾷς, ἀλλὰ δοκεῖς, ἀτυχεῖς.
οὕτω καὶ Φιλόλαον ἀνεῖλε Κρότων ποτὲ πάτρη,
ὥς μιν ἔδοξε θέλειν δῶμα τύραννον ἔχειν. E

Nicomedes cùm patri PAUSIÆ Bithyniæ Regi ſuſpectus eſſet, quod à populis nimium diligeretur, ab eo Romam miſſus eſt: & quia illic quoque eum in honore Romani habebant patri ſuſpicio, atque odium ſimul crevit. Itaque cùm tentaret, ut Romæ occideretur, re ab eo detecta, qui, ut cædem perageret, miſſus erat, Nicomedes in Bithyniam profectus, cùm populi à patre defeciſſent, fugientem eum interfici juſſit. *Fulgoſ. lib.* 9. 10. *cap* 10.

Dion Syracuſanus tyrannum Dioniſium urbe exutum in arce obſidebat, SYRACUSANIS libertate reſtituta. Heraclides exul reverſus Syracuſas, à Dione claſſi præfectus, plebem clam ad popularem ſtatum adhortari cæpit. Itaque vigintiquinque prætores creati ſunt, & in iis Heraclides, Dionemque falsò tyrannidis inſimulatum urbe exegere cum ſuis. *Plutarch. in Dione.*

CN. POMPEJUS, cùm ulceris cauſa crus faſcia circumcinxiſſet, in affectati regni ſuſpicionem incidit. Erant enim, qui affirmarent, nullam aliam ob cauſam crus ligaſſe diademate, quàm ut diadema ſibi adſcribere, nihilque referre, qua in parte F corporis geſtaretur. *Plut.*

Creditus eſt Titus, quia, Hieroſolymis everſis, non illicò Romam veniſſet, de regno meditari. Credidit id pater VESPASIANUS, crediderunt & multi. Cæterùm Titus omnium opinione celerius, ad ejuſmodi falſos de ſe rumores coarguendos ſeſe patri ex improviſo obtulit: Veni, inquit, pater, veni. Per quæ ſuſpicio diſcuſſa eſt, principique, & civitati vana opinio meritò exprobata. *Sabel. l.* 10. *c.* 2.

Impudicitiæ Suſpicio, zelotypia.

Nymphæa nata traditur, NYMPHA ob zelotypiam erga Herculem mortua. Quare heraclion vocant aliqui, & qui biberint eam, duodecim diebus coitu, genituraque privari ajunt. *Plin. l.* 25. *c.* 7.

CELTARUM deteſtanda fuit zelotypia, qui fide uxorum explorandæ cauſa nuper natos infantes in Rheno vicino flumine mergunt. Quòd ſi vim frigoris fœtus perferat, legitimum arbitrantur, Sin minus, tanquam ſpurium, & adulteri- G num exponunt. *Julian. in epiſt. ad Maximum Theophyl. Galenus lib.* 1. *de Sanit. tuenda, & lib.* 1. *Græcorum Epigram.* εἰς χριτάς quo in loco non flumine mergi, ſed clypeo imponi aſſeritur: ſi fluitarent, legitimos: ſi mergerentur, adulterinos pueros judicantes.

M. CRASSUS, quòd prædium elegans à quadam virgine Veſtali comparare cuperet, eaque de cauſa eam ſæpè appellaret ſeorſum, coleretque, ejus ſtupratæ cauſam dixit apud Pop. ROM. Poſthumia, quod ſolutior in riſum eſſet, & liberius confabularetur cum viris, in crimen inceſtus vocata eſt. Quam tamen compertam eo crimine innoxiam cùm liberaret judicio Pontifex Max. Sp. Minutius admonuit, ne ſermonibus levioribus, quàm viveret, uteretur. *Plut. de Util. ex inim. cap.*

C. JUL. Cæſ. uxore Pompeja ob P. Clodium famoſa abdicata, in Clodium, qui ob id cauſam dicebat, teſtis productus nihil dixit ſecus ſibi de uxore compertum. Ibi quærente accuſatore: Quid ergo diduxiſſet H cum uxore matrimonium. Quòd Cæſaris conjugem, inquit, etiam calumnia vacare oporteat. *Plut. in Apophteg.*

Solemni divinæ Apparitionis die, Imperatori THEODOSIO Juniori ad magnum templum eunti pauper quidam ex Aſia pomum inuſitatæ magnitudinis obtulit, quem is centum nummis donavit, ac pomum Eudociæ Auguſtæ miſit. Ea ægrotanti Paulino patriarchæ tranſmiſit, eoque illum munere imprudens exitio obſtrinxit Paulinus ignarus, biduo poſt pomum illud Imperatori mittit. Qui cum id agnoſceret, eo occultato ingreſſus ad Auguſtam rogare, ubi eſſet malum ei à ſe miſſum? Sed id ediſſe dicenti, juramentum per ſalutem Imperatoris deferre quo id nemini abs ſe miſſum ea confirmaret. Cùm eo modo jurata in eo perſiſteret, id ſe comediſſe: iratus Imperator malum adferri: Paulino verò ea ipſa nocte accito caput amputari juſſit. *Cedren.*

Sophia Ruſſa cùm ULADISLAO Jagelloni Polonorum Regi decrepito tres liberos mares peperiſſet, accuſata eſt de ſtupro. Captæ duæ puellæ pediſſequæ reginæ, quæ omnium A eſſe conſciæ exiſtimabantur, terrore tormentorum adhibito confeſſæ ſunt de libidinibus reginæ: ſed verè ne, an falsò incertum eſt. Regina non audita, plena mœroris ex tam inſigni infamia, Cracoviam remiſſa eſt. Remittebatur in Lituaniam aſſervanda, in cuſtodia, ni Poloni proceres, & in primis Joannes Tarnovius, Palatinus Cracovienſis, cujus magna tunc erat auctoritas, diſſuaſiſſet. Is enim cùm id à rege clàm agi ex apparatu curruum, & mox ipſius confeſſione cognoviſſet percontatus eſt regem, quid pueris ex ea natis facturus eſſet; Cùmque rex, ſecum eos fore, & in ſpem regni educatum iri reſpondiſſet: Apage, inquit, Tarnovius, tu ne reges nobis relinquere vis, quos ipſe, dum matrem ipſorum probro afficis, pro tuis liberis non agnoſcis; Cæterùm ſenatus frequens eò rem perduxit, ut regina ſe ſuo ipſius, & ſeptem honeſtarum, & nobilium feminarum jurejurando purgaret. *Cromer. lib.* 9.

Defectionis, proditionis.

☞ *Vide Tit. Suſpicionem inter hoſtes excitare.*

B ISRAELITÆ cùm à Tranſiordaninis aram in Jordanis ripa excitatam vidiſſent, ea ad ſacrificandum uſuros, & defectionem à tarbernaculo Silunte conſtituto moliri ſuſpicati ſunt. *Joſ.* 22.

Erant ATHENIS duæ factiones: quarum una populi cauſam agebat, altera optimatum. In hac erant Phocion, Demetrius Phaleræus. Harum utraque Macedonum patrociniis nitebatur. Nam populares Polyperconti favebant, optimates cum Caſſandro ſentiebant. Interim à Polyperchonte Caſſander Macedonia pulſus eſt. Quo facto populus ſuperior factus, ſtatim duces adverſariæ factionis, capitis damnatos, patria propulit: in his Phocionem, & Demetrium Phaleræum: deque ea relegatos ad Polyperchontem miſit, ab eo peterent ut ſua decreta confirmaret. Hic eodem profectus eſt Phocion. Quò ut venit, cauſam apud Philippum Regem verbo, re ipſa quidem apud Polyperchontem juſſus eſt dicere, namque is tunc regis rebus præerat. Hic cùm ab Agnonide accuſatus eſſet, quod Piræeum Nicanori prodidiſſet (nam cùm penes ipſum ſummum eſſet imperium populi, & Nicanorem Caſſandri Macedonum Regis præfe- C ctum, inſidiari Piræeo Athenienſium à Dercyllo moneretur: eidemque poſtularet, ut provideret, ne commeatibus civitas privaretur: hic, audiente populo, Phocion negaret eſſe periculum, ſeque ejus rei obſidem fore pollicitus eſt. At non ita multò poſt Nicanor Piræeo eſt potitus. Ad quem recuperandum, ſine quo Athenæ omninò eſſe non poſſunt, cùm populus armatus concurriſſet, ille non modò neminem ad arma vocavit, ſed ne armatis quidem præeſſe voluit) in cuſtodiam conjectus, Athenas deductus eſt, ibique ne perorandi quidem ei data facultate, judicio, legitimis quibuſdam confectis, damnatus, traditus eſt undecim viris. *Proclus in Phocione.*

PHILOCHORUS Athenienſis, vir omnium diſciplinarum peritiſſimus, ut ejus ſcripta ſatis declarant, tempore Eratoſthenis extinctus eſt, ANTIGONI inſidiis Macedoniæ Regis, ob amicitiæ ſuſpicionem cum Ptolemæo Rege. *Suidas.*

Hermeas è Caria Dux inclytus ANTIOCHI Magni, qui cum eo Taurum pertranſit, & res magnas geſſit, ad extremum ab eo ob ſuſpicionem unà cum conjuge, & liberis, qui erant D Apameæ, interfectus eſt *Polybius.*

Torſit L. SYLLAM, tametſi dictatorem, falſus de Cn. Pompejor tumor, torſit & multitudinis opinio, quæ temerè rumori acceſſit, Pompejum in Africa à Sylla cum exercitu defeciſſe. Pacatus tamen ducis ad urbem reditus, vanum populi judicium arguit, & dictatoris animum metu liberavit. *Sab. lib.* 10. *cap.* 2.

Venerant ex Francis juvenes duo Rhotomagum, ut Giſlam Caroli Simplicis Francorū. Regis ſororem, Roberti I. Normannorum Ducis conjugem, de quibuſdam interpellarent. Mulier verita ne quid maritus ſuſpicaretur de occultis à rege mandatis: in penitiore domus parte lautè curavit tractari. Normanni, qui viderant ingreſſos, ſuſpicari cœperunt agi neſcio quid novi, & Robertum de hoc ipſo feriò monuerunt. Ille negotio ab uxore intellecto, ut ſuſpicionem adverſùs ſe ſuorum purgaret, productos in forum publicum occidere juſſit, quòd non in aperto rem omnem peregiſſent. Mulier dolore animi, corporiſque confecta mortem obiit. *Crantz. lib.* 2. *Norveg. c.* 28. E

Joan. Boemorum Rex, ut Lucemburgo patriæ vicinior eſſet, Bavariam cum Boemia commutare inſtituerat. Quod ipſum BOEMI in deteriorem partem interpretati ſunt, quaſi illos Rex vendere, Germanis prodere cuperet: tantaque ira exarſere, ut non dubium eſſet, quin Joannes regno exueretur, niſi Ludovicus Bavarus Imp. ad preces Regis in oppidum Luticium veniens, in maxima Boemorum frequentia, Regem illorum de tam gravi ſuſpicione teſtimonio ſuo purgaſſet, pactionemque illis, quam cum Rege inire cœperat, ſcriptam oſtendiſſet, in qua disertè appoſitum erat, ita illam ratam, & firmam fore, ſi communi Boemorum aſſenſu confirmaretur. Itaque in conſpectu omnium diploma diſcerpſit, atque hoc modo Boemos cum Rege in priſtinam benevolentiam reduxit. *Dubrav. lib.* 20.

Inſidiarum.

TIBERIUS Imperator ex Druſo naturali filio Tiberium habuit nepotem: utroſque ſuſpectos habuit, cùm jam in odium incidiſſet hominum omnium. Ob id ſæpè Priamum feliciſſimum dictitabat, quòd ſuperſtes omnium liberorum vixiſſet. *Suetonius.* F

JOANNE Baſiliade Moſchorum Duce jus dicente, vel comitia habente, nec ridere cuiquam, nec cum aliquo colloqui, multò minus muſſitare licebat: quòd hinc vel contemptus, vel inſidiarum calumniam non niſi morte expiandam tyrannus ſumere conſueverit. *Alex. Guagn. in Moſcovia.*

Mortis.

Theſeus, cùm ad Minotaurum proficiſceretur, virtuti ſuæ nonnihil fidens, patri affirmavit, candidis velis uſurum ſe, interempto ſi Minotauro rediiſſet. Quod cùm ob raptum Ariadnæ eſſet oblitus, ÆGEUS nigris velis conſpectis, cùm filium periiſſe exiſtimaſſet, in mare ſe præcipitem dedit. *Pauſan. in Att. & Diod. l.* 5. *c.* 5.

Veneni.

Amicus quiſpiam Tiberii Gracchi ſubitò Romæ deceſſerat. POPULUS veneno ſublatum à Patribus clamabat. Neque à re viſi ſunt veneficii ſuſpicionem habuiſſe: namque diſrup- G tum cadaver fuit, ex quo pravorum humorum vis erupit: unde extincta flamma eſt, aliaque allata nihilo magis flagravit: donec fuit aliò translatum, magnoque negotio ægrè id attigit ignis. *Plut. in Graccho.*

Odii, Inimicitiæ.

TIMESIAS Clazomenius de patria optimè meritus tranſiens quodam tempore per ſcholam, pueros ludentes offendit. Cùmque duobus de linea incidiſſet contentio, alter jurabat, Sic ego Timeſii cerebrum diſcuſſerim. Hoc audito, ille putans ſe communi omnium hominum invidia eſſe poſitum, ſi quidem & pueri eum odiſſent, nedum ſenes, ſponte patria ceſſit. *Ælian. l.* 12. *de Var. hiſt.*

Concilii inepti.

PHOCION Athenienſis cùm ſententiam aliquando in concione diceret, quæ probaretur, omneſque ex æquo videret orationi ſuæ aſſentientes: converſus ad amicos: Nunquid imprudens, inquit, maledixi? *Plut. in apopht.* H

Exprobrationis.

TIBERIUS Cæſ. cùm Zenonem quendam exquiſitiùs ſermocinantem interrogaſſet, Quænam illa tam moleſta dialectos eſſet? & ille reſpondiſſet, Doridem, relegavit Cynariam exiſtimans exprobratum ſibi veterem ſeceſſum, quòd Doricè Rhodii loquantur. *Sueton. in Tib.*